

Darīsim KOPĀ!

№6(7), aprīlis 2009

**SADĀRDZINĀSIES KARSTĀ
ŪDENS CIRKULĀCIJA.**

3.lpp.

**NEGAIDĪTA „DĀVANA” NO RĪGAS
DOMES KOMUNĀLĀS KOMITEJAS**

PROBLĒMAS AR ELEKTRĪBU?

10.lpp.

PAŠI VAINĪGI!

LATVENERGO: „MAINĪT INSTALĀCIJU – TIKAI UZ PAŠU RĒKINA!”

Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

PAR PAŠU INTERESANTĀKO – BEZMAKSAS

112

VISA PATIESĪBA PAR TO:

**VAI RĪGĀ BIEŽI
APZOG DZĪVOKĻUS?**

**KĀPĒC KŪLAS
DEDZINĀŠANA
IR BĪSTAMA?**

**KAD POLICIJA
AIZVĀKS NARKOMĀNUS
NO MŪSU KĀPŅU
TĒLPĀM?**

**KĀ SODĪT KAIMIŅU,
KURŠ PIE JUMS
IZBĒRIS SAVUS
ATKRITUMUS?**

4.–5.lpp.

KĀ SAMAZINĀT ŪDENS ZUDUMUS?
JA IR IDEJA, IENĀC MŪSU FORUMĀ WWW.KOPAA.LV!
 Sīkāk par to, kā cīnīties pret ūdens korekciju, lasiet 7. lpp.

KRĪZE KĀ... IESPĒJU LAIKS

Vicemērs A. Ārgalis: „Rīgai jāizmanto šis laiks, lai būvētu un attīstītos!”

– Ārgaļa kungs, mēs esam dzirdējuši, ka Rīgas dome apturējusi daudz investīciju projektus. Vai tas nozīmē, ka pilsētas attīstība apstājusies?

– Krīze, protams, ietekmē svarīgu projektu realizācijas gaitu. Bet nevajadzētu aizmirst, ka krīzes apstākļos mums būtu izdevīgi attīstīt infrastruktūru, jo darbspēks un materiāli maksā lētāk. Reizē tas palīdzētu „sasildīt” mūsu ekonomiku, dot cilvēkiem darba vietas. Vajag tikai atrast finansējumu lieliem projektiem. Ļoti svarīgi, lai tādā brīdī valsts un pašvaldība vienotos vismaz netraucēt viena otram. Pašreiz pilsētai aizliegts ņemt kredītus. Kāpēc? Ja valsts nevar aizņemt naudu, kāpēc tā velk līdzīgu pašvaldībām? Domē taču nesēž nekādi muļķi, te ir speciālisti, kam ir pa spēkam prognozēt ekonomiskos rādītājus, un te ir tautas ievēlēti deputāti. Iznāk, ka valdība liedz mums iespēju pieņemt lēmumus un attīstīt savas

pilsētas un pagastus. Tas traucē mūs realizēt daudzas svarīgas idejas.

– Vai ir apstādināts iespējīgais Rīgas Ziemeļu koridora būvniecības projekts?

– Ne, patlaban tiek veikti izpētes darbi. Šis projekts ir lielākais Latvijā. Mums vēl nav pieredzes tik liela mēroga un nozīmes objektu realizācijā, tāpēc nepieciešams visu pienācīgi izanalizēt. Un vēl vajadzēs daudz visdažādāko atļauju. Arī tas ir jautājums, kas prasa iejaukšanos, jo birokrātija mums ir tā uzpūsta, ka vairs „nekādos rāmjos nelien”.

– Rīga ir sākusi būvēt gājēju pāreju pār Ulmaņa gatvi. Vai šeit darbi netiks iesaldēti?

– Nē, gaisa pāreja Beberbeķos ir gandrīz gatava un maijā ir jānodod ekspluatācijā.

– Ja reiz esam sākuši runāt par transporta problēmām, pastāstiet, kā būs ar solīto prāmju satiksmi pār Daugavu.

Krīze ir mainījusi Rīgu. Pat Rīgas domes deputāti bieži vien nevar pateikt, kas notiks ar pilsētu un tās iedzīvotājiem, vai mūsu dzīve kļūs labāka vai sliktāka. Mēs tikāmies ar Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieku Andri Ārgali. Būdam cilvēks ar lielu darba pieredzi pašvaldībā, viņš ir gatavs uzmuntrināt pilsētniekus un mudina viņus nenokārt degunu. Daudzi Rīgai svarīgi projekti virzās uz priekšu. Dome risina transporta un mājokļu apsaimniekošanas jautājumus. Tikai nevajag nolaist rokas, un tad pat krīze var dot savu labumu.

– Projekts tika apturēts jau pirms pāris gadiem, jo tā ekonomiskais pamatojums izrādījās ļoti vājš.

– Vai pašvaldība ir izgudrojusi citus pāņēmienus cīņai pret transporta sastrēgumiem?

– Var teikt, ka krīze ir pieveikusi sastrēgumus, tie samazinājušies un vietām vispār izzuduši. Bet, lai šī problēma reizē ar ekonomikas augšupeju neatgrieztos, mums jāizmanto laiks un jāgatavo pilsētas transporta infrastruktūra lielām slodzēm.

– Rīga uzbūvēja Dienvidu tiltu, bet tagad izrādās, ka projektam iztērēti lieki 27 miljoni latu. Kas būs ar izšķērdēto naudu?

– Es sen teicu, ka Dienvidu tilta cena ir pār mērīgi augsta, turklāt tilts pats par sevi nav atrisinājis satiksmes problēmas Rīgā. Eksperti jau savulaik uzsvēra, ka par prioritāti jāklūst Ziemeļu koridora attīstīšanai, kas dos skaidri redzamu rezultātu, tai skaitā atvieglos dzīvi tranzītbraucējiem un kravas pārvadātājiem, kas izmanto Rīgas ostu. Kas būs ar izšķērdētajiem miljoniem? Jāgaida tiesībsargājošo institūciju lēmums, tad kļūs skaidrs, vai šo naudu ir iespējams atgūt.

– Vai Rīga negrasās šajā grūtajā laikā atkal atgriezties pie jautājuma par namu pārvalžu pārdošanu?

– Domāju, ka jautājums par namu pārvalžu privatizāciju patlaban nav darba kārtībā. Krī-

zes laikā, kad viss visapkārt brūk, kad cilvēki zaudē darbu un mainās viņu sociālais statuss, kad uzņēmumi bankrotē, vismaz kaut kam jāpaliek stabilam, un tas attiecas uz namu pārvaldēm. Protams, es nevaru teikt, ka mūsu namu pārvaldes strādā ar pilnu atdevi. Iespējams, ja tās pārņemtu uzņēmēji, darba kvalitāte uzlabotos, taču šobrīd nav īstais laiks tādām pārmaiņām.

– Cilvēki atrodas smagā finansiālajā stāvoklī, bet namu pārvaldes turpina viņiem sūtīt kosmiskus rēķinus par ūdens „korekciju” un citiem apšaubāmiem pakalpojumiem. Vai dome plāno tam pievērsties?

– Augsti siltumenerģijas tarifi, ūdens patēriņa korekcijas parādīšanās rēķinos nav tikai krīzes sekas, tās ir sekas arī pirms daudziem gadiem pieņemtiem lēmumiem. Toreiz cilvēkiem īpašumā atdeva pussabrukšanas mājas. Ārēji šīs mājas varbūt vēl nemaz tā nebrūk, bet to neredzamā daļa – caurules, apkures un ūdensspiegādes sistēmas – ir briesmīgā stāvoklī. Lai visu to salabotu, turklāt vēl siltinātu pašas mājas, vajag daudz naudas.

– Diez vai iedzīvotāji paši var atļauties tādus tēriņus...

– Tāpēc šā jautājuma risināšanā ar viņiem jāsadarbomas gan valstij, kas savulaik cilvēkus šādi iegāza, gan pašvaldībām. Tam, manuprāt, jāklūst par mūsu īsto prioritāti! **K**

KUR VAR DABŪT AVĪZI?

Divas reizes mēnesī meklējiet avīzes jaunāko numuru Rīgas namu pārvaldēs:

- «Rīgas namu apsaimniekotājs»
- «Rīgas centra apsaimniekotājs»

- «Avota nami»
- «Ķengaraga nami»
- «Juglas nami»
- «Mežciema namsaimnieks»
- «Purvciema nami»
- «Valdemāra nami»
- «Vecmīlgrāvis»
- «Pļavnieku nami»
- «Krasta nami»
- «Daugavas nami»

- „Kurzemes namu apsaimniekotājs” filiālēs:
  - «Anniņmuiža»
  - «Bolderāja»
  - «Daugavgrīva»
  - «Dzegužkalns»
  - «Ilģuciems – Nordeķi»
  - «Imantciems»
  - «Kleisti»
  - «Priedes»

Kā arī:

- Rīgas domes administratīvā komitejā
- Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcijā
- Kurzemes rajona izpilddirekcijā
- Rīgas centra izpilddirekcijā
- Kultūras namā „Imanta”
- Sarkankalna bibliotēkā

Ja nedabūjat avīzi, zvaniet pa tālruni 20042031, un svaigākais numurs priekš jums un jūsu kaimiņiem tiks atgādāts uz tuvāko namu pārvaldi.

Pēc nākamā «Darīsim kopā!» numura jautājiet namu pārvaldēs 28. aprīlī.

Avīze «Darīsim kopā!»

Izdevējs: SIA «EGO-RTU»

Reģistrācijas numurs: 000703288

Adrese: Rīga, Nometņu iela 9 – 7, LV-1048

Telefons: 20042031

http://www.kopaa.lv

e – pasts: info@kopaa.lv

Iznāk sadarbībā ar Rīgas Apsaimniekotāju Asociāciju

lespiests: SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusala»

Tirāža: 20 000

AK, TU BRIESMĪGĀ SPIRĀLE!

Deputāti piedāvā rīdžiniekiem jaunu maksas aprēķināšanas kārtību par karstā ūdens cirkulāciju. Maksa palielināsies

Ļoti drīz rīdžinieki, ieskatījušies dzīvokļu rēķinos, pamani nepatīkamas pārmaiņas. Par to jāpateicas Rīgas domes Komunālo un dzīvokļu jautājumu komitejai. Pagājušajā nedēļā deputāti akceptēja jaunu maksas aprēķināšanas kārtību par karstā ūdens cirkulāciju.

Cirkulācija ir visai dīvains pakalpojums, ko mums piedāvā uzņēmums *Rīgas siltums*. Pati šis pozīcijas atrašanās mūsu rēķinos izraisa daudz strīdu. Taču Rīgā strīdas jau daudzus gadus, bet cirkulācija joprojām ir dzīvāka par dzīvu. Turklāt šopavasār tā kļūs dārgāka.

RD Komunālais departaments izstrādāja jaunu noteikumu projektu par patērētās siltumenerģijas sadali un maksas aprēķināšanu pašvaldības mājās. Savukārt attiecīgā komiteja projektu akceptēja. Pēdējo vārdu teiks Rīgas domes deputāti kopējā sēdē. Visdrīzāk jau viņi neies iedzīlīnāties detaļās un nobalsos par jauno maksas kārtību. Kas mūs pēc tam sagaida? Viss piegādātās siltumenerģijas daudzums joprojām tiks sadalīts pa patēriņa veidiem: daļa apkurei, daļa ūdens

uzsildīšanai un daļa ūdens cirkulācijas nodrošināšanai. Mainīsies maksājumu proporcijas.

Lai saprastu, kas tā cirkulācija tāda ir, ieejiet vannas istabā. Redzat pie sienas spirālveida cauruli? Tā ir daļa no cirkulācijas sistēmas, kura nodrošina mums tādu ērtību kā karsts ūdens krānā jebkurā dienā nakts laikā. Bet, lai panāktu tādu efektu, ūdeni cirkulācijas sistēmā vajag pastāvīgi sildīt. Māja tam tērē daļu piegādātās siltumenerģijas,

kuru pēc tam kaut kādā veidā vajag sadalīt „uz galviņām”. Līdz šim namu pārvaldes rīkojās vienkārši: katram dzīvoklim bija noteikta fiksēta maksa – 1,70 latu par stāvvadu.

Bet pēc tam ierēdņiem prātā iezāgās briesmīga doma. Viņi atcerējās, ka apkures cena pēdējos mēnešos ievērojami cēlusies. Tātad agrākais tarifs – 1,70 latu uz dzīvokli – varētu būt novecojis! Tagad ieteikts siltumenerģijas patēriņu rēķināt megavattstundās. Kā noskaidrojām, jaunā metodika uzreiz liks sevi manīt: par ūdens cirkulāciju rīdžiniekiem nāksies maksāt daudz dārgāk – līdz četriem latiem ar santīmiem. Toties lētāk maksāšot karstais ūdens, mierina deputāti. Tomēr daļu rīdžinieku šīs pārmaiņas neiepriecinās. Daudzi vasarā pārceļas uz vasarnīcām un karsto ūdeni nelieto, tāpēc tā cena viņus neuztrauc. Toties par cirkulāciju būs jāmaksā, vienalga, vai dzīvokļa saimnieks uzturas mājās vai ir izbraucis atvaļinājumā.

Tātad gatavojieties, ka vasarā dzīvokļu rēķini atkal augs. **K**

VASARĀ SILTUMS KĻŪS LĒTĀKS

Bet septembrī vai oktobrī *Rīgas siltums* var pārsteigt mūs ar kārtējo tarifu paaugstinājumu

Ziema beigusies, bet *Rīgas siltums* turpina mums piespēlēt grūti atminamas mīklas. Uzņēmums paziņojis, ka maijā tā pakalpojumu tarifs būs gandrīz par 20% zemāks.

Šis jaunums šķiet gluži kā ņirgāšanās par rīdžiniekiem! Ziemā uzņēmums piegādāja mums siltumu par pasakainu cenu, bet pavasarī, kad šis pakalpojums nevienam vairs nav vajadzīgs, ziņo par cenas pazemināšanu. Nav ko teikt, ērta taktika.

Sabiedrisko pakalpojumu regulatori apstiprinājis uzņēmuma *Rīgas siltums* pakalpojumu jauno tarifu. Tikai nesmeļieties, bet pavasarī un vasarā siltuma cena būs 36,73 latu par megavattstundu, kas ir par 19,4% mazāk nekā 2008. gada oktobrī. Salīdzinājumā ar pašreizējo tarifu siltumenerģija kļūs par 12,9% lētāka.

Uzņēmuma darbinieki skaidro, ka siltumenerģijas tarifs pazemināts sakarā ar gāzes cenas kritumu. Esat pārsteigti? Mēs arī. Pasaulē gāzes cenas ievērojami kritās jau pirms dau-

dzim mēnešiem, bet *Rīgas siltuma* pakalpojumi bija un palika pasakaini dārgi. Vai tiešām uzņēmums speciāli vilcinājās ar tarifa pazemināšanu, gaidot vasaru?

Taču eksperti sausi skaidro, ka rīdžiniekiem neesot iemesla justies aizvainotiem. Rīgas apkures tarifi reaģējot tikai uz zilā kurināmā cenas ilgtermiņa izmaiņām. Ja zemāka gāzes cena saglabājas vismaz trīs mēnešus, *Rīgas siltums* iesniedz Sabiedrisko pakalpojumu regulatoram

tarifu pazemināšanas projektu. Pēc trim mēnešiem apkures cenu atkal var pārskatīt.

Pašreizējam cenas pazeminājumam it kā vajadzētu mūs iepriecināt, bet... neiepriecina. Tāpēc ka relatīvi lēti *Rīgas siltuma* pakalpojumi būs tikai vasarā – laikā, kad tos neviens neizmanto. Jau septembrī vai oktobrī, ja gāzes cena atkal sāks celties, monopolists var pārsteigt mūs ar kārtējo tarifa paaugstinājumu. Turieties! **K**

SKAITĻI

72%

Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka dzīvē ir daudz problēmu, 47% – par problēmu, kurai vajag pievērst uzmanību. Interesanti, ka Igaunijā par ūdens kvalitāti ir norāzējušies tikai 57% iedzīvotāju. Iznāk, ka arī šajā jautājumā Latvija pārspēj kaimiņus un visu Eiropas Savienību, kurā ar ūdens kvalitāti neapmierināti ir aptuveni 68% iedzīvotāju. Pētījumu veicis Eiropas Komisijas apsekojumu un analīzes dienests *Eurobarometer*. **K**

TIKSIMIES TALKĀ

Vai esat gatavi lielajai talkai? Ja esat, tad 18. aprīlī tiksīmies pie tuvākās sthiskās izgāztuves savā rajonā. Murgurā – darba apģērbs. Darba rīki – grābekļi, lāpstas un labs noskaņojums.

Pagājušajā gadā projekta *Pēdas*, Latvijas Pašvaldību savienība un domubiedru grupa *Tīri meži* izvirzīja jauku mērķi – 10 gadus padarīt Latviju par tīrāko valsti pasaulē. Iedomājieties tik: jau pirmās talkas laikā pagājušā gada 13. septembrī 50 tūkstoši cilvēku savāca vairāk nekā 260 tūkstošus maisu ar atkritumiem! Talcinieki sakopa vairāk nekā 500 vietu mūsu zemē.

Šopavasār spodribas dienas ģeogrāfija būs plašāka. Talkai pievienosies daudzas pilsetas un pagasti, un jau šobrīd informāciju par pasākumu var saņemt pie 500 vietējiem talkas koordinatoriem.

Rīgā talka notiks visās priekšpilsētās un rajonos. Sākums pulksten 10.00. Dalībnieku tikšanās vietas var

precizēt mājas lapā www.talkas.lv. Turpat atradīsiet rajonu koordinātoru tālruna numurus. Patīkams jaunums: šoreiz apsolīts talciniekiem bez maksas dot darba cimdus un atkritumu maisus. **K**

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas portāls

www.RigAA.lv

Viss par māju apsaimniekošanu!

Gaidam Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

TĀ Dzīvokļu rindā gaidošie rīdžinieki var gūt negaidītu labumu no krīzes. Runā, ka galvaspilsētas dome gribot uzpirkt izolē izliktos parādnieku dzīvokļus.

B Parādnieku mājokļus nereti pārdod par puscenu. Dome paredz, ka kvadrātmetra vidējā cena varētu nepārsniegt 330–350 latu. Šādu sērjveida dzīvokļu iepirkšana pašvaldībai izmaksātu lētāk nekā jaunu namu būvēšana vai jau gatavu māju iegāde.

A Dome vēlētos izolē nopirktajos dzīvokļos iemītināt rindā gaidītājus un tādējādi atrisināt savas dzīvokļu programmas problēmas. Paliek tikai viens jautājums: kurp doties no šiem kvadrātmetriem par parādiem izliktajiem cilvēkiem? Nāksies vien arī viņiem stāties rindā pēc pašvaldības dzīvokļa! **K**

ZĀDZĪBU MAZĀK, STRĪDI –

- ❑ **Kā savaldīt trokšņainu kaimiņu?**
- ❑ **Kā sodīt ļaundari, kurš pie jums izbēris savus atkritumus?**
- ❑ **Kas atbildēs par kūlas dedzināšanu?**
- ❑ **Kad policija beidzot izdzīs narkomānus no mūsu kāpņu telpām?**

Šobrīd ir tāds nemierīgs laiks. Cilvēki šaubās par savu nākotni un nejūtas pārliecināti par savu drošību. Runā, ka Rīgā pieaug dzīvokļu zādzību skaits, un cilvēki metas pēdējo naudu slēpt ledusskapī vai vecmāmiņas gredzenus bāzt aiz radiatoriem. Pakļīst baumas par bruņotu uzbrukumu sabiedriskajā transportā, un mātes, sievas un māsas tūlīt pat atsakās braukt ar tramvaju, jo tas taču ir „bīstami dzīvībai”. Vai ticēt šiem briesmu stāstiem un kas notiek patiesībā?

Dzīvokļu zādzību nepaliek vairāk

Valsts policijā apgalvo, ka rīdzinieku satraukumam pagaidām nav pamata. Statistika liecina, ka dzīvokļu zādzību skaits pēdējā laikā ir samazinājies, bet 2008. gadā vispār bija sasniedzis vēsturiski zemu līmeni.

Bruņoti uzbrukumi laupīšanas nolūkā Rīgā gadās retāk nekā gadsimta sākumā, maniaku bandas ir izķertas un tup cietumos. Toties pieaudzis parastu zādzību skaits – sīkie zagļēni lielveikalos čiepj pārtiku un degvielas uzpildes stacijās benzīnu, blēdijas ar kredītkartēm. Biežāk notiek pārdroši uzbrukumi veikaliem, juvelierizstrādājumu tirgotavām, birojiem. Ļaundari turpina medīt seifus, kuros cer atrast neaptveramas bagātības, bet lielākoties atrod tikai papirus un sīknaudu.

Kas attiecas uz bruņotiem uzbrukumiem sabiedriskajā transportā, to pieminēšana vien Valsts policijas ekspertiem izraisa smaidu. „Tikai

baumas, nekas vairāk,” komentē policisti.

Tomēr būtu ciniski un melīgi apgalvot, ka Rīgā ar drošību viss ir labākajā kārtībā. Nē, dažu veidu noziegumu skaits pieaug, bīstami ir narkomāni, kas klejo pa guļamrajoniem viegla ķēriena meklējumos. Bet līdz tādai situācijai, kādā mēs dzīvojam deviņdesmito gadu sākumā, Rīgai ir patālu.

Izmeti pie kaimiņa atkritumus? Maksā sodu!

Lai informētu galvaspilsētas iedzīvotājus par patieso stāvokli drošības jomā, pilsētā tiks rīkots īpašs pasākumu cikls – tikšanās ar Valsts un pašvaldības policijas darbiniekiem, ugunsdzēsējiem un glābējiem, kuru gaitā rīdzinieki varēs uzdot viņiem jautājumus.

Mēs izmantojam iespēju un ap-runājamies ar Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes rajona pārvaldes

priekšnieku **Arti Strāderu** un viņa vietnieku **Edgaru Rudzīti**. Mūs interesēja nevis skaļas krimināllietas, bet gan sadzīviski tiesību pārkāpumi, ar kuriem rīdziniekiem samērā bieži nākas saskarties.

– **Arti, iedzīvotāji redakcijai raksta par kaimiņiem, kuri met savus atkritumus viņu konteineros vai stiepj uz viņu pagalmu nozāģētos kokus, vecas mēbeles un citas grabažas. Vai šādā situācijā pašvaldības policija var ko līdzēt?**

– Protams! Tādus pārkāpējus aizturēt mums palīdz sētnieki, kuriem tīrība pagalmos rūp pat vairāk nekā māju iedzīvotājiem, kam attiecīgā teritorija pieder. Tāpēc mēs pastāvīgi sazināties ar sētniekiem un skaidrojam viņiem, kā pareizi reaģēt uz pārkāpumiem. Lūk, padoms: ja manāt, ka svešs cilvēks met jūsu konteinerā vai pie mājas savus atkritumus, iegaumējiet viņa mašīnas numuru vai to, kā svešinieks izskatās. Tas mums palīdzēs noskaidrot

pārkāpēja personību. Pagājušajā otrdienā, piemēram, Kurzemes rajona administratīvā komisija izskatīja lietu par kādu cilvēku, kurš pie kaimiņu žoga bija nolīcis savu veco trauku mazgājamo mašīnu. Iedzīvotāji to bija pamanījuši un paziņoja policijai. Mēs pieņēmām iesniegumu, pieprasījām no vainīgā paskaidrojumu, un lieta viņam beidzās ar naudas sodu.

– **Rīdzinieki, kas dzīvo jūras tuvumā, sūdzas par autobraucējiem, kas rīko sacikstes kāpās. Tuvojas vasara. Vai jūs apkarosiet šos noteikumu pārkāpējus, kuri posta dabu?**

– Aizturēt autobraucējus brīdī, kad viņi brauc pa kāpām, ir diezgan grūti, bet mēs strādājam un ķeram viņus. Sodām arī autovadītājus, kas kāpu zonu uzskata par bezmaksas autostāvvietu. Šo mašīnu īpašniekiem draud „plāksteris”.

Biežāk notiek ģimenes strīdi

– **Vai rīdziniekiem vajadzētu baidīties no noziedzības pieauguma?**

– To pārkāpumu skaits, ar kuriem nodarbojas mūsu policija, nepalielinās, nedaudz mainās tikai raksturs. Šobrīd izsaukumu iemesls visbiežāk ir ģimenes skandāli.

– **Cilvēki sākuši vairāk konfliktēt?**

– Protams! To var izskaidrot ar krīzi. Vīrs vai sieva zaudē darbu, sākas strīdi, iedzeršana, pakāpeniski nonāk līdz kautiņiem.

– **Saka, ja vīrs un sieva plēšas, policija ir bezspējīga...**

– Blēņas! Likumā par policiju ir punkts, kas nosaka, ka pēc sievas vai vīra prasības mēs drīkstam aizturēt dauzōnu. Tas tiek darīts, pamatojoties uz dzīvesbiedra iesniegumu, kurš baidās palikt vienatnē ar savu otro pusi. Vainīgo vedam uz iecirkni, kur drīkstam to turēt trīs stundas. Šai laikā noskaidrojam konflikta apstākļus un īstenojam profilakses darbu, vainīgais raksta paskaidrojumu.

– **Bet pēc trim stundām vīrs atgriežas mājās un sarīko sievai vēl pamatīgāku skandālu. Ko tad?**

– Gadās arī tā, bet mēs braucam arī uz atkārtotu izsaukumu un atkal

vedam nemiera cēlēju uz iecirkni. Diemžēl turēt ilgāk par trim stundām vai sūtīt uz cietumu mēs nevaram, tālajā 1984. gadā pieņemtajā Administratīvo pārkāpumu kodeksā tādi līdzekļi nav paredzēti. Pēdējos 25 gados mūsu dzīvē daudz kas ir mainījies, domāju, laiks pārskatīt arī likumu un dot policijai jaunas iespējas cīnīties pret sadzīves skandālistiem.

Dauzōnas var savaldīt

– **Nereti iedzīvotāji sūdzas, ka kaimiņu dzīvoklī mājā daudz nedeklarētu cilvēku, kuri rīko skandālus, trokšņo. Kā jūs palīdzat tādās situācijās?**

– Sadalīsim jautājumu divās daļās. Vispirms par troksni. Pirms pusotra gada Rīgas dome pieņēma jaunus noteikumus, saskaņā ar kuriem par trokšņainu uzvedību paredzēti bargi naudas sodi. Agrāk nedrīkstēja skaļi ieslēgt mūziku, ar lielu troksni svinēt svētkus un rīkot skandālus tikai no pulksten 11 vakarā līdz 7 rītā, bet tagad par to var sodīt jebkurā diennakts laikā. Atšķirīgs vienīgi naudas soda lielums (skaidrs, ka par nakts troksni sods ir lielāks).

– **Bet kā konstatēt, ka mājā kāds ir trokšņojis, ja trokšņotājs, kā tas bieži mēdz gadīties, ir pamanījis policijas tuvošanos un uz brīdi pierimis? Kad policisti ir aizbraukuši, viss sākas no gala!**

– Konstatēt pārkāpumu ir ļoti viegli. Saka, ka trokšņa līmeni vajagot mērīt ar speciāliem aparātiem, bet tie ir nieki! Iedzīvotājiem vienkārši jāuzraksta mums sūdzība. Ja atradīsies divi trīs kaimiņi, kas aplicinās, ka tādā un tādā dzīvoklī tiešām ir stipri trokšņojuši, vainīgais tiks sodīts. Mēs sastādīsim protokolu un administratīvā komisija noteiks naudas sodu.

– **Ko varat teikt par to, ka vienā otrā dzīvoklī dzīvo nedeklarētas personas? Tādi cilvēki nemaksā par komunālajiem pakalpojumiem, tātad apzog mājokļa īpašnieku. Vai jūs varat viņus sodīt?**

– Tas ir sarežģīts jautājums. Pašvaldības policija var sastādīt protokolu un ar administratīvās komisijas palīdzību uzlikt sodu pārkāpējiem. Bet ar tādu cilvēku izlikšanu no dzī-

AIZVIEN BIEŽĀK

vokļiem nenodarbojas neviena organizācija.

5000 latu par kūlas dedzināšanu

– Kā katrai iestādei, arī policijai droši vien ir sezonas darbi. Tuvojās siltais laiks. Kam gatavojaties?

– Ļaudis atkal sākuši dedzināt pērno zāli. Pret to cīnās ugunsdzēsēji, taču arī mēs palīdzam. Bez tam pēc sniega nokušanas visapkārt redzami atkritumi, tātad policistiem jāpastāda protokoli, lai administratīvā komisija varētu sodīt saimniekus, kas nav sakopuši savas teritorijas pēc ziemas. Šis darbs ilgs divus trīs mēnešus. Un tad jau arī peldsezona būs sākusies...

– Jūs pieminējāt kūlas dedzināšanu. Šķiet, Latvijā tā kļuvusi par nacionālo izklaidi, taču šī it kā nevainīgā nodarbe var radīt lielu postu, jo uguns bieži vien apdraud apkārtējās mājas. Vai jūs ķerāt šos Rīgas piromānus?

– Ķeram.

– Bet vēl svarīgāk ir nepieļaut dedzināšanu, – sarunai pievienojas Edgars Rudzītis.

– Pārbaudīt teritorijas mēs varam tikai pavasarī. Līdz sniega nokušanai kūla skaitās vienkārši zāle, un tad īpašnieku var sodīt tikai par nesakoptu teritoriju. Fiziskajām personām par to pienākas naudas sods līdz 500 latiem, juridiskām – līdz 1000 latiem. Kad sākas pavasaris, viss mainās. Zāli beidzot var uzskatīt par kūlu, un tad naudas sodi juridiskajām personām pieaug līdz pieciem tūkstošiem latu.

– Nesakopto zemes gabalu īpašniekiem ir no kā baidīties!

– Noteikti.

Municipāļus nesamazināja

– Tuvējās Pārdaugavas un Bolderājas nelielo māju iedzīvotāji redakcijai sūdzas par narkomānu pastāvīgajiem tusiņiem viņu kāpņu telpās. Jaunieši turpat uz kāpnēm duras, šļirces no met pagalmā, kur tās var atrast bērni. Ko iesakāt darīt šādā situācijā?

– Rīdziniekiem pašiem jābūt uzņēmīgākiem, – uzskata Artis Strāders. – Tiekoties ar policis-

– Bet cilvēki ne reizi vien mums ir ziņojuši, ka policija nereaģē uz viņu izsaukumiem.

– Tā nav tiesa. Nav vairs deviņdesmitie gadi, kad, iespējams, kāds varēja izlikties nedzirdam jūsu signālu. Tā vairs nenotiek!

– Varbūt pašvaldības policijā tagad samazināts darbinieku skaits, un viņi nevar laikus ierasties uz izsaukumu?

– Nē, pie mums nekādas samazināšanas nav bijis. Visi ir savās vietās.

„Kaimiņu patruļa” startēs maijā?

– Kāds būtu jūsu padoms rīdziniekiem, kuri ir nobažījušies par savu drošību?

– Nevajag baidīties. Uz lietām vajag raudzīties objektīvi: laiks patlaban ir grūts, bet tiesībpārkāpumu nav vairāk kā pagājušajā gadā. Ja rīdzinieki grib sev palīdzēt, iesaku viņiem labprātāk sadarboties ar policiju. Pagaidām notiek tieši pretējais. Šajās dienās ar Edgaru bijām aizbraukuši pārbaudīt kādu adresi. Izkāpām no mašīnas, lai sameklētu vajadzīgo māju, un ieraudzījām divas sirmgalves, kuras noteikti dzīvoja netālu un bija satikušās, lai parunātos. Pavaicājām viņām, kā atrast mums vajadzīgo daudzstāvu namu. Sievietes izbiedēti saskatījās un paziņoja, ka nezina. Redzēdamas, ka mēs atgriezāmies pie mašīnas, viņas sačukstējās un pavadīja mūs ar ilgu skatienu. Godājamie rīdzinieki, nevajag baidīties no policijas! Mēs tikai tāpēc vien esam, lai gādātu par jūsu drošību!

– Ja jūs atjaunotu brīvprātīgo kārtības sargu sistēmu, kļūtu vieglāk.

– Plānots realizēt projektu „Kaimiņu patruļa”, kuras ietvaros rīdzinieki varēs sadarboties ar pašvaldības policiju un palīdzēt tai atklāt tiesībpārkāpumus. Tas ir to vērts, ticiet man. Nesen policijai piezvanīja kāds Imantas iedzīvotājs, kurš pie atkritumu konteineriem bija pamanījis jauniešus *ķidājam* dāmu rokassomiņu. Mēs tūlīt bijām klāt un kompāniju aizturējām. Izrādījās, ka šie cilvēki nupat uz ielas aplaupījuši sievieti. Tā viena cilvēka modrība palīdzēja atklāt nopietnu noziegumu.

– Ko darīt cilvēkiem, kas vēlas pievienoties „kaimiņu patruļai”?

– Iesaku zvanīt Kurzemes priekšpilsētas izpilddirekcijai un izklāstīt savu vēlmi. Vispirms mēs vēlamies zināt, vai rīdzinieki ir gatavi mums palīdzēt. Ja brīvprātīgie atradīsies, mēs maijā sāksim izmēģinājuma projektu. **K**

Akciju sabiedrība
RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS

Apsaimniekojam mājas, kurām ir biedrības vai pilnvarotās personas!

www.asrna.lv

Rīga, Nometņu iela 9-7, tālrunis 67893079, info@asrna.lv

SIA „TEHNOPLUS”

PVC LOGI

PVC, koka, alumīnija logu un durvju ražošana. Ārējās un iekšējās palodzes, aiļu apdare.

Mob.: 29519143
Tālrunis / Fakss: 67411112
Adrese: Rīga, Kurzemes prospekts 15^B

KĀDA IR DROŠĪBA UN KĀRTĪBA KURZEMES RAJONĀ?

Lai to uzzinātu, jums ir iespēja piedalīties Rīgas Kurzemes rajona Sabiedriskās drošības konsultatīvās padomes izbaukuma sanāksmēs, kurās piedalīties rajona iedzīvotājus aicina Kurzemes rajona izpilddirektors Orvils Henriņš.

Dienas kārtībā: Sabiedriskās drošības un kārtības jautājumi, pieaugušo un bērnu likumpārkāpumi, ar bērnu drošību saistītie administratīvie pārkāpumi, apsaimniekošanas jautājumi.

Sanāksmes notiks:

- **22.04.2009.** plkst. 18:00, Rīgas Daugavgrīvas vsk aktu zālē, Parādes ielā 5,
- **06.05.2009.** plkst. 18:00, Rīgas 71. vsk aktu zālē, Ilguciema ielā 6,
- **20.05.2009.** plkst. 18:00, Āgenskalna ģimnāzijas aktu zālē, Āgenskalna ielā 21a,
- **03.06.2009.** plkst. 18:00, Rīgas 69. vsk aktu zālē, Imantas ielā 11a.

Sanāksmēs piedalīsies Rīgas Kurzemes izpilddirekcijas vadība, pieaicināti Rīgas Kurzemes rajona prokuratūras, Valsts, Pašvaldības policijas un ugunsdzēsēju pārstāvji, kā arī māju apsaimniekotāji.

Sīkāka informācija pa tālruni: **67037400.**

– Kā policija var to nepieļaut?

– Ar samērā vienkāršām metodēm, – paskaidro Edgars. – Iedomājieties, ka jums pieder zemes gabals. Rudens pusē jums jānopļauj zāle, tad pavasarī kūlas nebūs. Tāpēc profilakses darbu ar saimniekiem pašvaldības policija sāk pat ne rudenī, bet iepriekšējā vasarā. Ja cilvēks zāli nav nopļāvis un izceļas ugunsgrēks, mums ir tiesības sodīt nevis dedzinātāju, bet gan zemes saimnieku, jo saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksu viņš nav izpildījis īpašnieka pienākumus. Ja visi labi kops savas teritorijas, dedzināšana beigsies pati par sevi.

– Vai daudzus īpašniekus jau esat sodījuši?

tiem dažādās sapulcēs, viņi sūdzas par nekārtībām, bet, kad konkrētā mājā sākas, kā jūs teicāt, narkomānu *tusiņš*, visi nez kāpēc baidās vai ir par slinkiem, lai paceltu telefona klausuli un uzgrieztu dežurdaļas numuru. Tādi zvani ir anonīmi, cilvēkiem ir tiesības sūdzēties par jebkuru tiesībpārkāpumu, nenošaucot savu vārdu un adresi. Mēs aizbrauksim un paši tiksīm galā ar narkomāniem. Bet neviens nezvana! Toties tad, kad kāpņu telpa jau ir piegānīta, iedzīvotāji vaino policiju. Kad jūs ejat pie ārsta, tad noteikti stāstāt, kas sāp, citādi jūs nevarēs ārstēt. Tāpat ir ar policiju: kamēr jūs nepazīņosiet par notiekošo, es nevaru palīdzēt.

ŪDENS SKAITĪTĀJI
SIA «SANREMS»

Pārbaude
Apmaiņa
Uzstādīšana

Santehnisksie darbi

Kandavas iela 41a. Talr/Fakss.: 67612523
Talr.: 67627695; Mob.talr.: 26327716

ĻAUNUMA SAKNE —

Vai Rīgas Apsaimniekotāju asociācija palīdzēs iedzīvotājiem panākt taisnību komunālajos jautājumos?

Ju skaitītāji, pēc tiem arī tiek veikti norēķini ar iedzīvotājiem. Savukārt daudzās citās Eiropas valstīs par komercskaitītājiem noteikti mājas kopējie ūdens mērītāji. Tas nozīmē, ka jāizraugās viens aparāts, kura rādījumiem jātic gan uzņēmumam *Rīgas ūdens*, gan iedzīvotājiem.

Par ūdens mērītājiem atbildēs apsaimniekotājs

Ja valdībai un pilsētas varasviriem tāds risinājums liksies nepieņemams, vajadzēs izgudrot jaunu ūdens zudumu aprēķina principu. Pašreizējo praksi Igors Trubko uzskata par neizdevīgu lielam lielajam vairākumam iedzīvotāju, kuri godīgi nodod namu pārvaldēm skaitītāju rādījumus.

– Likums var patikt tikai 5 procentiem negodīgu dzīvokļu īpašnieku ar „prasmīgām” rokām, – saka RAA valdes priekšsēdētājs, ar to domādam ūdens zagļus. – Manuprāt, lai samazinātu ūdens zudumus, skaitītāju uzstādīšanu dzīvokļos vajadzētu uzticēt namu pārvaldēm. Lai dara to par apsaimniekošanas maksājumiem. Tad visā mājā būs vienādi ūdens mērītāji, bet atbildīgs par skaitītāju stāvokli un rādījumu precizitāti būs apsaimniekotājs. Diemžēl pagaidām skaitītājus Rīgā var uzstādīt jebkura firma, kam vien nav slinkums. Daudzām pat nav attiecīgas licences, un tad mēs brīnāmies, ka skaitītāji darbojas tik neizprotami.

Piedalījās jauno noteikumu apspriešanā

Igors Trubko iesaka skaitītāju rādījumu starpību dalīt nevis pēc katra dzīvokļa iemītņnieku faktiski izlietotajiem kubikmetriem, bet gan atbilstoši dzīvokļa platības kvadrātmetriem. Tad arī zagļiem, kas šobrīd kvītīs

uzrāda nulles rādījumus un tādējādi izvairās no korekcijas pieskaitījumiem, nāksies maksāt par ūdens zudumiem.

– Asociācija turpina pie tā strādāt, – saka priekšsēdētājs, – un esmu pārliecināts, ka mēs atradīsim risinājumu. Tā nesen notika ar maksu par apsaimniekošanu. Ekonomikas ministrija sadarbībā ar RAA izstrādāja jaunos Ministru kabineta noteikumus Nr. 1014, kuri palīdzēs gan iedzīvotājiem, gan namu pārvaldēm.

Par jaunajiem noteikumiem, kas regulē dzīvojamās mājas pārvaldnieka un iedzīvotāju sadarbību, Igors Trubko var pateikt daudz laba (lai gan visiem ir skaidrs, ka arī tie nav bez trūkumiem). Ministrija ir uzklusījusi daudzus namu pārvaldnieku praktiķu ieteikumus. Tagad iedzīvotājiem ir visas tiesības ar savu pārvaldnieku apspriest mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksu nākamajam gadam. Ja pusēm neizdodas vienoties vai dzīvokļu saimniekus neapmierina tāme, remonta darbu plāns, apsaimniekotāja darba kvalitāte, viņiem ir tiesības izraudzīties citu pārvaldnieku. Perspektīvā tas var pat veicināt cenu kritumu apsaimniekošanas tirgū, jo negodīgi pārvaldnieki nevarēs mēroties spēkiem ar tiem kolēģiem, kuri godprātīgi pilda savus pienākumus un neplēš no iedzīvotājiem deviņas ādas.

No kādiem remonta darbiem var atteikties?

– Reizē Ministru kabineta noteikumi palīdzēs mums saglabāt mājas, – saka Igors Trubko. – Agrāk iedzīvotāji līdzekļu taupības nolūkā varēja atteikties no avārijas remonta, bet tagad pārvaldniekam ir tiesības pašam iekļaut to remonta un iekļaut to gada izdevumu tāmē. Tādā gadījumā pieaugs maksa par apsaimniekošanu, bet vismaz māja nesabrūks tāpēc vien, ka viens otrs

Rīdzinieki nereti žēlojas, ka varas struktūras nevēlas uz klausīt viņu idejas par mājokļu apsaimniekošanu un komunālo problēmu risināšanu. Diemžēl tā ir taisnība: ierēdņi daudz nerēķinās ar vienu diviem apmeklētājiem, kas ieradušies nevis ar sūdzību, bet gan priekšlikumu. Līdzīgi klājas namu pārvaldēm. Tās it kā būtu gatavas uzlabot darbu, pozitīvajā pieredzē dalīties ar citiem, piedāvāt samilzušo problēmu risinājumu, bet kas ies tās uz klausīt?

Pirms dažiem gadiem galvaspilsētas apsaimniekotāji šo dilemmu atrisināja vienkārši: lai iegūtu ietekmi, viņi izveidoja savu apvienību. Tagad *Rīgas apsaimniekotāju asociācija* (RAA) jau kļuvusi pieaugusi, uzkrājuši spēkus un pieredzi. Sniedzot pārskatu par pagājušajā gadā paveikto, asociācijas valde varēja pastāstīt par RAA dalību daudzu rīdziniekiem vajadzīgu likumdošanas aktu radīšanā. Lieli plāni saistās arī ar nākamajiem divpadsmit mēnešiem.

Nelaišie likumi

– Kāpēc nodibināta mūsu asociācija? Tās mērķis ir uzlabot namu pārvalžu darbu, kā arī veidot normālu sadarbību starp apsaimniekotājiem un iedzīvotājiem, – saka RAA valdes priekšsēdētājs **Igors Trubko**.

– Pagaidām vēl šis dialogs raisās ar grūtībām. Rīdzinieki nesaskata, cik lielu un smagu darbu dara namu pārvaldes, toties viņi jūtas ļoti aizvainoti, ja meistar atsaka palīdzību bez maksas vai apsaimniekotājs iesaka nesteigties ar remontu. Vai problēmas rada tas, ka mūsu darbinieki nav pietiekami laipni? Manuprāt, tur nav tā vaina. Ļaunuma sakne ir normatīvie dokumenti. Vienpusīgie likumi un lēmumi neaizsargā iedzīvotājus un neļauj namu pārvaldēm realizēt veiksmīgas apsaimniekošanas uzlabošanas idejas.

Ticēt vienam aparātam!

Kā piemēru Igors Trubko min ūdens patēriņa korekciju. Dzīvokļu skaitītāju rādījumu summa un mājas

kopējā ūdens mērītāja rādījumi dažos namos atšķiras par 20–50 un pat par visiem 100 procentiem. Šobrīd starpību koeficienta veidā vienlīdzīgi pieskaita visu nama iemītņnieku rēķiniem. Tas izskatās šādi: esi izlietojis kubikmetru ūdens, saņem rēķinā piedevu, esi izlietojis divus – saņem divas piedevas! Lielākā daļa iedzīvotāju šādu sistēmu uzskata par netaisnīgu, jo viņiem taču nākas maksāt par ūdeni, ko nav tērējuši.

– Ūdens patēriņa uzskaites princips Rīgā jau kopš sāka gala ir nepareizs, – uzskata Igors Trubko. – Pie mums komercskaitītāji stāv gan dzīvokļos, gan namu pagrabos. Iznāk divaina situācija – it kā mēs veikalā būtu ieradušies ar saviem svāriem un pieprasītu, lai pārdevējs uzticas tiem, nevis savam bezmēnam. Lietuvā komerciāli skaitās tikai dzīvok-

VIENPUSĪGI LIKUMI

dzīvokļa īpašnieks uzskata, ka caurs jumts, izrūsējušas caurules un aizsērējuši kanalizācija var pagaidīt.

Iedzīvotāju tiesības tas neierobežo, uzskata pārvaldnieks, jo pastāv tomēr iespēja viņiem atteikties no vajadzīga remonta, tikai šai nolūkā mājā jānodibina dzīvokļu īpašnieku biedrība, kas pieņem lēmumus un uzņemas atbildību par daudzstāvu nama likteni.

Toties teritorijas labiekārtošanas darbus vai mājas kosmētisko remontu namu pārvalžu klienti jebkurā gadījumā var atlikt, ja uzskata, ka tādiem darbiem nav īstais laiks, skaidro Igors Trubko. Viņiem ir pat tiesības atlaist sētņiekus! Tiesa, tad vienam no iedzīvotājiem vai veselai grupai jāuzņemas pienākums uzturēt māju un apkārtējo teritoriju tīrībā un kārtībā. Tas nav viegls darbs, bet tā iespējams ietaupīt samērā lielas naudas summas, ko pēc tam var izmantot remontam.

– Zinu, ka Rīgā vairāku nelielu māju iemītnieki jau izmantojuši tiesības iztikt bez sētņieka un uzskata, ka tas ir ļoti izdevīgi, – stāsta Igors Trubko.

Nedrīkst aizmirst tikai vienu: māju un apkārtējo teritoriju noteikti nāksies uzturēt kārtībā, jo pretējā gadījumā uzradīsies rajona Administratīvā komisija, un tad viss uz netīrības rēķina gūtais ietaupījums būs vējš – par neuzkopto teritoriju iedzīvotājiem būs jāmaksā prāvs naudas sods.

Par karogiem

Rīgas Apsaimniekotāju asociācija iesaka taupīt naudu ne tikai uz sētņieku rēķina. Ir daudz dažādu sīkumu, par kuriem iedzīvotāji tērē simtus un tūkstošus latu gadā. Piemēram, karogu izkārsana. Nesen Rīgas dome bija sadomājusi uzlikt rīdžiniekiem par pienākumu svētku dienās pie mājām izkārt pilsētas zili balto karogu. Laimīgā kārtā deputāti šo ierosinājumu uztvēra kā neveiksmīgu joku. Savukārt valsts karoga izkārsana dienās, kad Latvijā ierodas svešzemju viesi, tiek uzskatīta par normu.

– Mūs šāda situācija mulšina un neapmierina, – saka Igors Trubko. – No Eiropas atbrauc kāds ierēdnis, un namu pārvaldēm sarakā ar to jāizkar karogi pat Vecmīlgrāvī un Bolderājā, kur neviens ārvalstu diplomāts vai politiķis nekad nav kāju spēris. Kāpēc mēs to darām? Kāpēc tērējam iedzīvotāju naudu? Uzrakstījam vēstuli Ārlietu ministrijai, lūdzām atcelt šo normu. Ieteicām izkārt karogus maršrutā, pa kuru brauc augstais viesis, piemēram, Rīgas centrā un Kalnciema ielā. Vai arī rīkoties pēc šāda principa: ja mūsu prezidents viesojas, piemēram, Amerikā, un tur par godu šim notikumam izkar karogus, mēs rīkojamies tāpat, ja Latvijas vadītāja vizīte tiek „ignorēta”, arī mums atbildes vizītes laikā nav visa pilsēta jāizrotā ar karogiem.

Ceļu uz siltumu padarīt vienkāršāku

Pārskatā par pagājušajā gadā paveikto RAA ziņo rīdžiniekiem, ka ir vedusi sarunas ar pakalpojumu sniedzējiem un pat panākusi dažu tarifu saglabāšanu iepriekšējā līmenī. Jaunajā sezonā apsaimniekotāju galvenais uzdevums būs informēt iedzīvotājus par māju siltināšanu.

– Mēs vēlamies, lai Rīgas dome aktīvi iesaistās šajā procesā, – saka Igors Trubko. – Lietuvā un Igaunijā pašvaldības sniedz atbalstu iedzīvotājiem renovācijas jautājumos. Vai tad Latvija būtu sliktāka? Patlaban mūsu valsts palīdz iedzīvotājiem naudu namu siltināšanai saņemt no ES fondiem, bet dokumentu noformēšana un viss ceļš līdz renovācijai ir ļoti sarežģīts process. Mēs uzskatām, ka to vajag maksimāli vienkāršot. Izdarīt tā, lai iedzīvotājiem vajadzētu tikai parakstīt nodomu protokolu par to darbu izpildi, kurus siltuma saglabāšanai mājā ieteikuši energoauditori, bet visus pārējos darbus paveiktu apkalpojošā organizācija. Tas ļautu iedzīvotājiem ātrāk nosiltināt mājas atbilstoši savām finanslajām iespējām.

Parādos līdz acīm

Līdztekus skaidri redzamām komunālajām problēmām rīdžiniekiem ir arī slēptas, kuras Apsaimniekotāju asociācija tāpat patur redzeslokā. Piemēram, daudzas mājas vārda

tiešā nozīmē cieš no parādniekiem. Ja tādu dzīvokļu īpašnieku salasās daudz, mājā nav iespējams veikt nekādus remonta darbus un tā uz ilgiem laikiem iestrēgst „mīnusus”. Taču tā vēl būtu pusbēda, jo lielākā daļa parādnieku agrāk vai vēlāk atradīs darbu un samaksās par komunālajiem pakalpojumiem. Patiesi bēdīgi ir tad, ja nemaksātājam atsavina mājokli. Ļoti bieži tāda gadījumā parāds saglabājas mājai uz visiem laikiem.

– Šobrīd namu pārvaldes parādnieks pēc likuma skaitās dzīvokļa bijušais īpašnieks. Mums viņš jāatrod, ar viņu jātiesājas, jāmēģina atgūt naudu, bet tas reizēm ir pilnīgi neiespējami, jo cilvēks ir kļuvis par klaidoni bezpajumtnieku, – stāsta Igors Trubko. – Dažkārt cilvēkus piekrāpj negodīgi mākeri. Par lētu naudu pirkdami dzīvokli, viņi apsola samaksāt iekrājušos komunālo parādu, bet, slēdzot līgumu, „aizmirst” tajā ietvert šādu punktu. Cilvēks zaudē nekustamo īpašumu un reizē kļūst par mūžīgu parādnieku namu pārvaldei.

Laiks rīkoties

Rīgas Apsaimniekotāju asociācijas biedri uzskata, ka valdībai vajadzētu izdarīt grozījumus likumā par dzīvokļa īpašumu un noteikt, ka komunālie parādi attiecas nevis uz cilvēku, bet konkrētu dzīvokli. Tad cilvēkam, kas vēlēties pirkt dzīvokli, vispirms vajadzēs namu pārvaldē noskaidrot,

vai attiecīgajam nekustamā īpašuma objektam nav parāda. Ja ir, pretendents var atteikties no pirkuma vai iegādāties to par zemāku cenu, jo pēc pārceļšanās tieši viņam vajadzēs samaksāt sakrājušos rēķinus.

– Mēs strādāsim pie labojumiem likumā par dzīvokļa īpašumu un ceram, kad Ministru kabinets izziņāsies lietas būtībā, – problēmu komentē Igors Trubko. – Ja labojumi netiks pieņemti, daudzas mājokļu apsaimniekošanas firmas tuvākajā laikā vienkārši bankrotēs. Grūti klāsies arī dzīvokļu īpašnieku biedrībām, jo mājai iekrājušos parādos vajadzēs samaksāt no sava maciņa.

Kā redzat, problēmu Rīgai un rīdžiniekiem netrūkst, un ļoti iepriecina, ka vismaz viena organizācija cenšas tās risināt, aizstāvot iedzīvotājus pašvaldības un valdības prasību priekšā. Paveikts ir daudz, bet vēl vairāk ir jāpaveic. Rīgas Apsaimniekotāju asociācija turpinās rīkot seminārus par māju uzturēšanu, turpinās realizēt savus informācijas projektus, stāstot iedzīvotājiem par aktuālākajiem un interesantākajiem jaunumiem mājokļu apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu sfērā, pieņems un apkopos iedzīvotāju ieteikumus un sūdzības. Vairāk uzzināt par RAA darbību, uzdot jautājumus speciālistiem un dalīties domās par mājokļu apsaimniekošanu un komunālo pakalpojumu kvalitāti jūs varat asociācijas mājas lapā www.rigaa.lv. Nāciet ciemos! **K**

KĀ CĪNĪTIES PRET ŪDENS ZUDUMIEM?

Pirms diviem gadiem Rīgā sāka darboties jauna ūdens zudumu uzskaites sistēma. Uzņēmums *Rīgas ūdens vairs nevēlējās ņemt vērā, ko rāda dzīvokļu skaitītāji, kurus savulaik mums uzspieda Rīgas dome. Tagad norēķini ar mājām tiek veikti tikai un vienīgi pēc mājas kopējā ūdens mērītāja rādījumiem, kuri vairākumā gadījumu nesakrīt ar mūsu individuālo skaitītāju rādījumiem. Tā dēvētie ūdens zudumi dažos namos ir 50% un pat visu 100% apmērā no reālā patēriņa. Vai ilgi turpināsies šāda neļūdzība?*

Likumā teikts, ka apsaimniekotājam jāpalīdz iedzīvotājiem likvidēt ūdens zudumus. Ja ūdens korekcija pārsniedz 20% mēnesī, pārvaldnieka pienākums ir atrast un novērst šīs parādības cēloņus. Bet viena lieta likums, pavisam cita – dzīves īstenība. Nav jau tā, ka namu pārvaldnieki nemaz neinteresējas par iedzīvotāju sūdzībām, šai gadījumā viņi vienkārši nav spējīgi palīdzēt. Kā pavēlēsiet meklēt zudumus, ja cilvēki tevi pār sliekšni nelaiž, nemaz nerunājot par vannas istabu, kur uzstā-

dīts skaitītājs? Dzīvokļos var iekļūt tikai policijas pavadībā, bet pa to laiku ūdens zaglis spēs skaitītājam noņemt magnētus.

Tomēr izeja ir. Dažu Salaspils daudzstāvu namu iedzīvotāji, piemēram, pieņēma lēmumu: tiklīdz kāds no kaimiņiem tiks pieķerts zādžībā vai laikus nenodos skaitītāja rādījumus, uz viņa rēķina tiks norakstīta visa ūdens patēriņa starpība par mēnesi! Ūdens zudumi mājās, kuras pirmās sāka kontrolēt šo jautājumu, ir krasi samazinājušies.

Labu rezultātu var sasniegt, visos dzīvokļos uzstādot vienas klases skaitītājus, uz kuriem nevar iedarboties ar magnētu. Ja rādījumu starpība tomēr nemazinās, iedzīvotāji var pieņemt lēmumu par zudumu sadali nevis pēc katra dzīvokļa patērētā kubikmetru daudzuma, bet gan pēc iemītnieku skaita vai dzīvokļa platības kvadrātmetriem. Tā būtu taisnīgāk, jo zagļiem nāktos par zudumiem maksāt gluži tāpat kā godīgajiem cilvēkiem.

Kādas ūdens patēriņa uzskaites problēmas vēl nodarbina rīdžiniekus? Kādu pieredzi viņi uzkrājuši cīņā pret šo parādību? Ko aktīvākajiem dzīvokļu īpašniekiem iesaka Rīgas domes Komunālais departaments un namu pārvaldes? To visu jūs uzzināsiet 21. aprīlī seminārā par ūdens zudumiem. Tiksims pulksten 18.00 Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcijas lielajā zālē. **K**

✓ **Kā samazināt ūdens patēriņu?**

✓ **Kā samazināt ūdens zudumus?**

Rīgas apsaimniekotāju asociācija
sadarbībā ar
Rīgas Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekciju
organizē semināru

Ūdens patēriņa zudumu samazināšana

Seminārs sākas pulksten 18:00

21.aprīlis, Vidzemes priekšpilsētas izpilddirekcija (zāle 1.stāvā), Brīvības gatve 266

LATVIJAS ŪDENS UN GĀZES LIETOTĀJU ASOCIĀCIJA
ASSOCIATION OF LATVIA WATER AND GAS USERS
Reg. Nr. 40008046413, Latvija, Rīga, Maskavas iela 116, LV-1003, tālrunis: +371 29 237 970, tālr/fakss: +371 71 144 504, e-mail: mrank@inbox.lv

MĒRINSTRUMENTU RAŽOTĀJU UN
ATBILSTĪBAS NOVĒRTĒJĀJU KOMITEJA

MAZI IEGULDĪJUMI – LIELA EKONOMIJA

Kā iztikt bez lieliem kredītiem, bet sākt taupīt naudu par apkuri?

Pēteris Tukums, inženierzinātņu doktors, firmas *Ritols* direktors

Latvijai mājokļu renovācijai no ES fondiem šogad piešķirti 16,6 milj. latu. It kā liela summa, bet nepieciešamība siltināt mājas ir nesalīdzināmi lielāka! Visiem naudas nepietiks. Un ne jau visas dzīvokļu īpašnieku biedrības vēlēšies piedalīties Būvniecības, enerģētikas un mājokļu aģentūras rīkotajā konkursā par Eiropas naudu, jo uzvaras gadījumā dzīvokļu saimniekiem tāpat nāksies doties uz banku pēc kredīta. Vai ir alternatīva pilnīgai renovācijai, kas tomēr ir dārgs prieks? Manuprāt, ir. Tā ir pakāpeniska renovācija, kas maksā daudz lētāk, bet paver iespēju mājai uzreiz sākt taupīt siltumu un naudu.

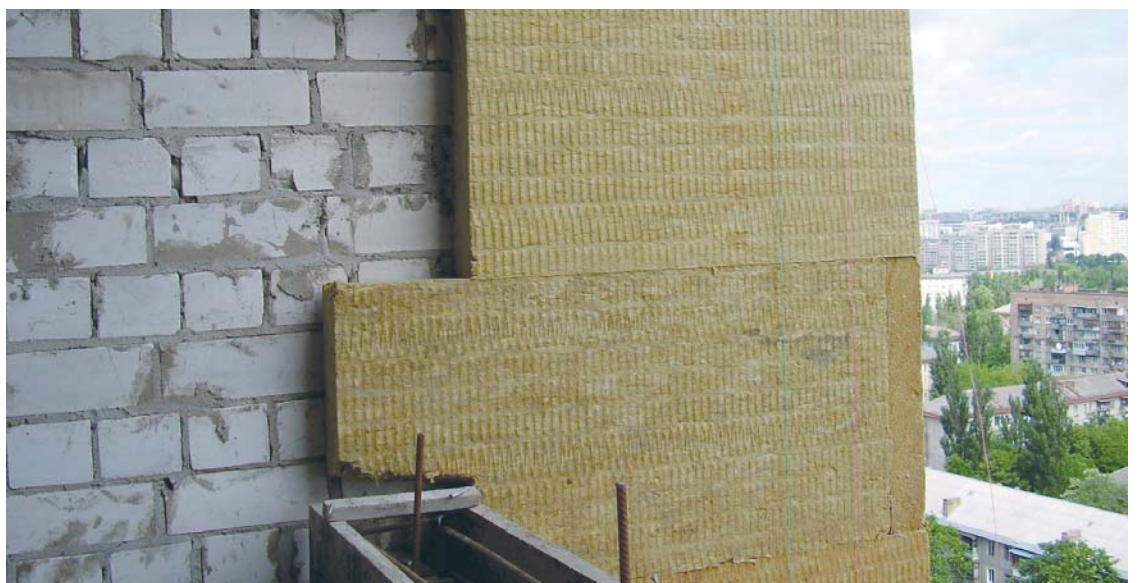
Mūsu firma *Ritols* jau vairākus gadus nodarbojas ar Rīgas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības *Pavadonis* māju siltināšanu. Kooperatīvā ir 35 deviņstāvu 119. sērijas mājas, pavisam vairāk nekā 60 kāpņu telpu. Pagaidām veikt pilnu renovāciju sadūšojušies tikai Mārcienas ielas 3. nama iedzīvotāji. Viņi ir apmierināti ar rezultātu, tomēr viņu piemērs nav pamudinājis pārējos kooperatīva dalībniekus uz līdzīgu varoņdarbu. Cilvēki nejūtas droši par nākotni un baidās ņemt lielus kredītus.

Tad kooperatīva priekšsēdētājs Valters Kagainis izraudzījās citu programmu. Viņš nolēma, ka vispirms katrā mājā vajag realizēt vienu nelielu siltināšanas pasākumu. Šai nolūkā nav jāieslīgst lielos parādos, jo deviņstāvu mājām ir remonta iekrā-

jumi, turklāt iedzīvotāji uzreiz izjūt siltuma ekonomiju.

2006. gadā mūsu firma *Ritols* nosiltināja bēniņu pārsegumus vienā no kooperatīva mājām. Tas nekavējoties deva pozitīvu rezultātu: nākamajā apkures sezonā šīs mājas iedzīvotāji par apkuri samaksāja par 1770 latiem mazāk nekā kaimiņi. Tā kā bēniņu siltināšana bija izmaksājusi 3300 latu, uzreiz kļuva skaidrs, ka ieguldītie līdzekļi tiks atgūti negaidīti ātri – nepilnos divos gados.

Pavadonis novērtēja ieguvumu un turpināja daļējas renovācijas programmu. 2007. gadā kooperatīvā nosiltināja vēl 15 sekcijas, 2008. gadā – 20 sekciju. Visu bēniņu nosiltināšana ļaus kooperatīvam nākamajā apkures sezonā par uzņēmuma *Rīgas siltums* pakalpojumiem ietaupīt aptuveni 80 tūkstošus latu.

Tas ir labs paraugs, kā dzīvokļu kooperatīvs rūpējas par savu cilvēku komfortu un maciņiem. Māju stāvokli var uzlabot, nevēcot iedzīvotāju parakstus, jo runa ir par nelielām summām, kas tā vai citādi paredzētas māju remontam. Reizē daļēja renovācija ļauj iztikt bez projekta pasūtīšanas un saskaņošanas, bez energoaudita un pat bez piedalīšanās konkursos par līdzfinansējumu no dažādiem avotiem.

Ēkas energoefektivitāti var uzlabot divējādi: vai nu uzreiz pilnībā renovēt māju, vai arī darīt to pakāpeniski, sākot no pašām kritiskākajām vietām. Pirmajā gadījumā iedzīvotājiem nākas tērēt lielu naudu, ko izdosies atgūt tikai 10–20 gados. Otrais variants dod jūtamu efektu ar nelieliem ieguldījumiem.

Piecpadsmit 119. sērijas māju sekciju nosiltināšana kooperatīvam *Pavadonis* izmaksāja 46 tūkstošus latu, bet jau pirmajā apkures sezonā renovētās ēkas par *Rīgas siltuma* pakalpojumiem iztērēja par 19 tūkstošiem latu mazāk. Ja šo ekonomiju pārrēķinām pašreizējos tarīfos, iznāk pavisam iespaidīga summa – 26 tūkstoši latu gadā. Bet atlikušās 14 nesiltinātās mājas 2007. gadā izmeta vējā 17 600 latu.

Kas būtu, ja kooperatīvs būtu nolēmis nevis pa mazumiņam siltināt visas mājas, bet gan tos pašus līdzekļus ieguldīt vienas ēkas pilnā renovācijā? Taupīt sāktu tikai vienas daudzstāvu mājas iemītnieki, bet pārējie turpinātu sildīt gaisu un pēc četriem gadiem būtu zaudējuši 34 tūkstošus latu.

Pieņemsim, ka kooperatīvs nolēmis visas savas mājas pilnībā renovēt astoņu gadu laikā. Pirmajā variantā tas katru gadu kapitāli nosiltinātu piecas sešas mājas, otrajā – reizi gadā katrā mājā veiktu kādu nelielu darbu. Abos gadījumos gala rezultāts būtu viens un tas pats: visas kooperatīva *Pavadonis* mājas pēc astoņiem gadiem būtu pilnībā renovētas, un tas būtu izmaksājis 3 miljonus 750 tūkstošus latu. Bet, veicot pakāpenisku renovāciju, viņi šajā laikā būtu uz siltuma rēķina ietaupījuši par 465 tūkstošiem latu vairāk. Manuprāt, tas ir pietiekami nopietns arguments, lai dzīvokļu īpašnieku biedrības un kooperatīvi māju renovāciju veiktu pa posmiem. Labāk pakāpeniski mācīties taupīt, nekā sēdēt ar klēpī saliktām rokām un gaidīt labākus laikus.

Mūsu kompānija *Ritols* ir gatava piedāvāt mājām visu veidu siltināšanu, bet sākt iesaka no bēniņu pārsegumiem. Kad šis darbs būs paveikts visās kooperatīva *Pavadonis* deviņstāvu mājās, mēs piedāvāsim iedzīvotājiem nākamo, kas arī nemaksās dārgi, bet ļaus ietaupīt daudz enerģijas. Šis darbs būs pagrābu siltināšana. Eksperimenta kārtā mēs vienā mājā jau renovējām pagrābu. Tas maksāja 3,4 tūkstošus latu, bet uzreiz ļāva apkures sezonas laikā par *Rīgas siltuma* pakalpojumiem ietaupīt 1,44 tūkstošus latu.

Par efektivitātes ziņā nākamo pasākumu uzskatu logu un durvju nomaīnu kāpņu telpās. Vienai 119. sērijas mājas sekcijai tas maksās

2,6 tūkstošus latu, bet ekonomija būs 580 latu gadā. Pēc tam jāsiltnina māju gala sienas vai visa fasāde, kas maksās 65 tūkstošus latu, no kuriem māja katru gadu atgūs 7,2 tūkstošus. Salīdzinājumam: pilnīga renovācija maksās aptuveni 75 tūkstošus latu, bet ietaupīs siltumu par 11 tūkstošiem.

Analizējot šos skaitļus, ikvienam kļūs skaidrs, ka labāk būtu, ja valsts citādi rīkotos ar ES naudu. Patlaban uz līdzfinansējumu no Eiropas fondiem var pretendēt tikai tās mājas, kas iecerējušas pilnīgu renovāciju. Katra dzīvokļu īpašnieku biedrība no valsts saņems ne vairāk par 100 tūkstošiem latu, un tas nozīmē, ka nauda tiks tikai vienai mājai no 37, kam tā būtu nepieciešama. Ja Būvniecības, enerģētikas un mājokļu aģentūra finansētu daļēju renovāciju, līdzekļu pietiktu visiem. 2009. gadā visā Latvijā mājām jau varētu nosiltināt bēniņus un sākt taupīt siltumu un naudu!

Ceru, ka varas iestādes sadzirdēs manu ideju. Pagaidām tikai varu teikt, ka mūsu kompānija *Ritols* palīdzēs dzīvokļu kooperatīviem, īpašnieku biedrībām un namu pārvalžu klientiem uzreiz sākt taupīt siltumenerģiju, ieguldot renovācijā nelielus līdzekļus. Mēs atrodamies Rīgā, Dzērbenes ielā 27. Vienoties par tikšanos var pa tālruniem 67556663, 67545111. Papildu informāciju par mūsu pakalpojumiem jūs atradīsiet mājas lapā www.ritols.lv, bet elektroniskās vēstules varat sūtīt pēc adreses info@ritols.lv. **K**

Arhitektūras un interjera dizaina uzņēmums *Grid Point* palīdz sagatavoties konkursam, lai saņemtu finansējumu no ES fondiem māju siltināšanas pasākumiem

RENOVĀCIJAS PROJEKTS: KUR TO ŅEMT?

Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra 14. aprīlī sāk pieņemt dokumentus konkursa pirmajai kārtai līdzfinansējuma saņemšanai no ES fondiem māju siltināšanas pasākumiem. Iedzīvotājiem un dzīvokļu īpašnieku biedrībām ir jābūt gataviem šim notikumam. No valsts būs iespējams saņemt līdz 50% nama siltināšanai nepieciešamo līdzekļu, bet tikai ar noteikumu, ka tiek pildītas visas likuma prasības. Piemēram, iedzīvotājiem būs vajadzīgs tāds dokuments kā renovācijas būvprojekts.

Grid Point Latvijā darbojas jau vairāk nekā trīs gadus, apvienojot profesionālus arhitektus un interjera dizainerus ar vairāk nekā desmit gadu pieredzi dažādu pasūtījumu izpildē. Šai laikā realizēti daudzi dzīvojamo māju, tirdzniecības un rūpniecības objektu projekti gan Rīgā, gan citviet Latvijā, piemēram, Limbažos, Līvānos, Siguldā, Jelgavas rajonā utt.

– Mēs lepojamies ar to, ka savu pasūtījumu izpildi kompānijai uztic pašvaldības, – saka *Grid Point* pārstāve **Ilona Zankoviča**. – Tas liecina par mūsu darba kvalitāti un mūsu speciālistu augsto atbildības līmeni.

Šobrīd daudzi Latvijas iedzīvotāji vēlētos renovēt savus mājokļus, taču šajā ceļā viņiem jāpārvar vairāki šķēršļi. Vispirms iedzīvotājiem jānodibina dzīvokļu īpašnieku biedrība, jāsavāc paraksti par siltināšanu un jāatrod finansējums. Pēc tam jāpasūta renovācijas projekts. Kur un kā to var izdarīt?

– Mēs izstrādājam māju siltināšanas projektus, un ne tikai – mēs esam gatavi sadarboties ar iedzīvotājiem kopš dzīvokļu īpašnieku biedrības nodibināšanas mājā, – saka *Grid Point* projektu vadītājs **Rolands Mednis**.

Kompānijas speciālisti piedāvā iedzīvotājiem izstrādāt ne tikai jebkuras sarežģītības pakāpes renovācijas projektu, bet arī inženiertīklu nomaiņas, ceļu remonta, teritorijas labiekārtošanas projektus. Visas „ekstras”, protams, tikai pēc pasūtītāja vēlēšanās.

– Parastais renovācijas projekts deviņstāvu namam maksā aptuveni 2200 latu plus PVN, – pavēstīja Ilona Zankoviča. – Piecstāvu mājai summa būs mazāka – 1900 latu plus nodoklis.

Grid Point eksperti uzskata, ka viņu piedāvājums ir ļoti izdevīgs. Šobrīd Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra piedāvā iedzīvotājiem jaunu programmu, kas paredz, ka dzīvokļu īpašnieku biedrības, kas plāno siltināt savu māju, var saņemt atpakaļ līdz 80% no re-

novācijas tehniskā projekta izstrādes izmaksām (sīkāk par to var uzzināt aģentūrā). Tātad šo dokumentu paketi iedzīvotāji var dabūt par lētu naudu, vajag tikai laikus izmantot iespēju.

– Vēlamies atgādināt, ka šogad Latvijā notiks jau pieminētā konkursa par ES fondu atbalsta saņemšanu renovācijai četras kārtas, – saka Rolands Mednis. – Latvijā ir renovētas simtiem māju, un to iemītnieki ar rezultātu ir apmierināti. Lai nodemonstrētu labus piemērus un ar skaitļiem parādītu iedzīvotājiem, kādu siltuma

spertu domām, ir iedzīvotāju bailes uzsākt ko jaunu un informācijas trūkums.

– Tāpēc mēs uzskatām par savu uzdevumu iedrošināt mājokļu saimniekus, stāstot, cik izdevīga ir siltināšana, – saka Rolands Mednis. – Latvijā ir renovētas simtiem māju, un to iemītnieki ar rezultātu ir apmierināti. Lai nodemonstrētu labus piemērus un ar skaitļiem parādītu iedzīvotājiem, kādu siltuma

jāiesniedz siltināšanas būvprojekts. Tāpēc tiem, kas vēlas piedalīties konkursā, iesaku pasteigties. Atņākot pie mums šodien, gatavu un saskaņotu projektu viņi saņems tikai pēc pusotra vai diviem mēnešiem – atkarībā no darbu sākumstadijā nepieciešamajiem iesniegtajiem dokumentiem. Tātad aģentūras rīkotajā konkursā viņi varēs piedalīties, sākot no otrās kārtas.

Ļoti liela nozīme ir tam, ka kompānija *Grid Point* ne tikai izstrādā renovācijas projektu, bet arī to administrē. Speciālisti veic nepieciešamo dokumenta saskaņošanu un seko tā virzībai pa instancēm. Iedzīvotājiem tā ir neatsverama palīdzība – tādā veidā *Grid Point* palīdz viņiem taupīt nervus, laiku un pat naudu.

Galvenais iemesls, kas kavē namu renovāciju Rīgā, pēc *Grid Point* ek-

un līdzekļu ekonomiju viņi iegūs, renovējot māju, mēs esam gatavi piedalīties dzīvokļu īpašnieku kop-sapulcēs, konsultēt māju vecākos.

Informāciju un konsultācijas *Grid Point* birojā Rīgā, Valņu ielā 3–5 iedzīvotāji var saņemt bez maksas. Tur viņiem pastāstīs par projekta izstrādes procesu, palīdzēs izšķirties par renovācijas apjomu. Un vēlreiz atgādinās, ka mūsu vecās mājas dažkārt zaudē milzumu daudz enerģijas – līdz pat 250 kWh/m² gadā. *Grid Point* projektētāji ir pārliecināti, ka pat vienkārša fasādes un bēniņu nosiltināšana plus logu un durvju nomaiņa var siltuma zudumus samazināt vismaz divkārt. Ir vērts pamēģināt!

Kompānijas *Grid Point* speciālisti jūs gaida Rīgā, Valņu ielā 3–5. Par tikšanos var vienoties pa tālruniem 67715830, 28696959, 268610610. **K**

LOGI PASARGĀS NO TROKŠŅA

Saka, ka logi ir mājas acis, un kaut vai tāpēc vien par tiem ir pareizi jā rūpējas. Pirms nomainīt vecos logus, daudzi vēlas pārliecināties, ka tas būs tā vērts. Tāpēc nav nekāds brīnums, ka arī šonedēļ kompānijas *Rehau* speciālistiem nākas atbildēt uz mūsu lasītāju jautājumiem.

ENERGO
EFEKTIVITĀTE

Atbild **Atis Jumikis**,
kompānijas *Rehau* tehniskais konsultants

„Vēlos uzzināt, cik lielā mērā logi var slāpēt skaņu. Dzīvoju pirmajā stāvā līdzās ieejai ratiņu telpā, kur mūždien pulcējas jaunieši. Vai jaunie logi pasargās mani no stipra trokšņa?”

Logu skaņas izolācijas īpašības ir atkarīgas no trim faktoriem. Pirmais un svarīgākais ir stikla paketes kvalitāte. Parastā stikla pakete pasargās jūs no 32–34 decibelu trokšņa, bet modernās tehnoloģijas ļauj pieveikt arī 45–47 decibelus.

Otrs faktors – rāmis un blīvējošā konstrukcija. Ja tā nebūs pietiekami stingra un blīva, ja nebūs vajadzīgās armatūras, troksnis iekļūs telpā caur spraugām. Klusums mājoklī ir atkarīgs arī no loga montāžas šuvēm. Pēc jūsu pieprasījuma skaņas izolācijas principi jāievēro, arī veidojot šuves.

Mans padoms: ja jums nedod mieru troksnis un jūs vēlaties pasūtīt īpašu logu, vispirms novērtējiet mājas konstrukciju. Ja sienām, paneļiem un to salaiduma vietām nav pietiekamas skaņas izolācijas, nelīdzēs pat vislabākais logs. Savukārt, ja māja ir labā stāvoklī, tieši jaunais logs pasargās jūs no trokšņa.

„Esmu dzirdējusi, ka labākai siltumizolācijai stikla pakešu kamerās iesūknējot argonu. Vai tā ir taisnība? Vai to dara arī Latvijā un cik bīstami tas var būt gadījumā, ja logs tiek izsists?”

Stikla paketēs telpu starpiem bieži vien piepilda ar gāzi – argonu. Vācijā, piemēram, visbiežāk lieto tieši tādas paketes. Gāze uzlabo loga siltumizolācijas īpašības. Stikla paketēm ar selektīvo pārklājumu, bet bez argona, siltumvadītspējas koeficients ir 1,3–1,2. Ja stikla pakete ir pildīta ar gāzi, koeficients būs aptuveni 1,1.

Vai gāzi ir bīstami lietot? Argons ir inerta gāze, pilnīgi nekaitīga veselībai. Neliela šīs gāzes koncentrācija (0,9%) ir gaisā, ko mēs elpojam. Ja tāds logs saplīstu, jūsu labklājību varētu apdraudēt vienīgi stikla drumslas, nekas cits.

„Nesen mūsu kāpņu telpā veica remontu – nomainīja logus, nokrāsoja sienas un griestus.

Diemžēl kāpņu margas palika vecās. Tās kalpo jau 35 gadus un nepavisam nepriecē acis. Dažviet plastmasa no rokturiem ir noplēsta, dažviet saskrāpēta vai hulīgānu izdedzināta. Nepatīkami pat pieskarties! Sakiet, vai nebūtu iespējams plastmasas rokturus nomainīt, vai varbūt tādus vairs neražo?”

Kompānija *Rehau* piedāvā kāpņu margu rokturu uzlikas. Tās nebaidās no skrāpējumiem, uz tām nepaliek traipi, tās nedilst un neizballo saulē, ir vienkārši kopjamas. Cena ir ļoti ekonomiska. Preci pārdod ruļļos pa 25 m, tāpēc ieteicams to uzreiz iegādāties visai mājai. Montāža neprasa īpašas iemaņas: profilu sasilda ar karstu gaisu un uzliek metāla rokturim, bet salaiduma vietas, ja saimnieki vēlas, var glīti sametināt. Mums ir īpašas formas un dažādu krāsu uzlikas, tai skaitā koka imitācija. **K**

RĪDZINIEKI SAPINUŠĪES TĪKLOS

Elektroinstalācija daudzos Rīgas namos ir novecojusi un kļuvusi bīstama, bet nomainīt to iespējams tikai par savu naudu

Vecajās mājās notiek divainas lietas: tu ieslēdz gludekli – ledusskapis pārstāj dūkt, nospied veļas mazgājamās mašīnas pogu – nodziest gaisma. Jau atkal izsisti drošinātāji. Un nav jau nekāds brīnums: daudzās Rīgas centra mājās elektotīkli kalpo kopš tiem neatminamajiem laikiem, kad mūsu vecmāmiņas bija draiskulīgi skuķi un vēl tikai sapņoja satikt mūsu vectētiņus. Vecais elektropieslēgums daļā Rīgas neatbilst normai un gluži vienkārši ir mājām, cilvēkiem un sadzīves tehnikai bīstams. Mēs noskaidrojām, ka šai gadījumā par savu drošību iedzīvotājiem jāgādā pašiem.

Remontu iztaisija, par instalāciju aizmirsa

Viss sākās ar vēstuli. Mūsu lasītāja Daina G. rūgti žēlojās par situāciju, kādā nokļuvusi. Pirms kāda laika viņa ieguva maznodrošinātas personas statusu un – kāda laime! – sagaidīja no Rīgas domes sociālā dzīvokļa orderi. Nu tik vajadzētu priecāties! Tagad viņai bija jumts virs galvas, mājas, kur mierīgi audzināt mazo dēlenu. Bet dažas dienas pēc pārcelšanās Daina atklāja, ka dzīvoklim piemīt kāda nepatīkama īpatnība, proti, elektrība tam pieslēgta nevis caur individuālo, bet gaitenī esošo kopējo skaitītāju.

„Tagad, visu noskaidrojusi, varu teikt vienu: nekad nebūtu domājuši, ka Rīgas dome tā muļķo nabaga cilvēkus!” jūtu uzplūdā raksta mūsu lasītāja. „Mēs ar dēliņu pārcēlamies uz šo dzīvokli un nopriecājamies, ka tas ir glīti izremontēts. Bet aiz ārējā skaistuma slēpās briesmīga problēma. Kā paskaidroja speciālisti, dzīvoklis elektrību saņem caur pieslēgumu, kas domāts kāpņu telpas apgaismošanai. Es nevaru noslēgt līgumu ar *Latvenergo*, jo man nav sava skaitītāja. Bet ar to nepatīkšanas tikai sākas. Mūsu divainais pieslēgums nodrošina vien 10 ampēru stipru strāvu. Ar to nepietiek elektroaparātu normālai darbībai. Lai reizē varētu darbināt ledusskapi un veļas mazgājamo mašīnu, strāvas stiprumam jābūt ne mazākam par 16 ampēriem.

Gāju uz namu pārvaldi un uzņēmumu *Latvenergo*, tur man ieteica pašai pasūtīt būvprojektu jaunas instalācijas ievilkšanai līdz skaitītājam. Bez projekta pievadīt elektrību nekādi neesot iespējams, koka mājā tas varot beigties ar ugunsgrēku. Bet projekts un instalācijas nomaiņa maksā ļoti dārgi, pēc manā rīcībā esošajiem datiem, ap 1000 latu.

Kur lai mazturīgs cilvēks, kas dzīvo sociālajā dzīvoklī, ņem tādu naudu?

Rīgas domes Labklājības departamentā nevēlas pat dzirdēt par naudas piešķiršanu jaunam elektrības pieslēgumam. Tostarp namu pārvalde neaizmirst sūtīt man rēķinus par elektrību, lai gan man nav individuālā skaitītāja. Vai tas ir taisnīgi? Kad pastāvīgo elektrības problēmu dēļ man sabojāsies ledusskapis vai veļas mašīna, neviens pat nedomās segt zaudējumus!”

Patērētāji sapinušies novecojušos tīklos

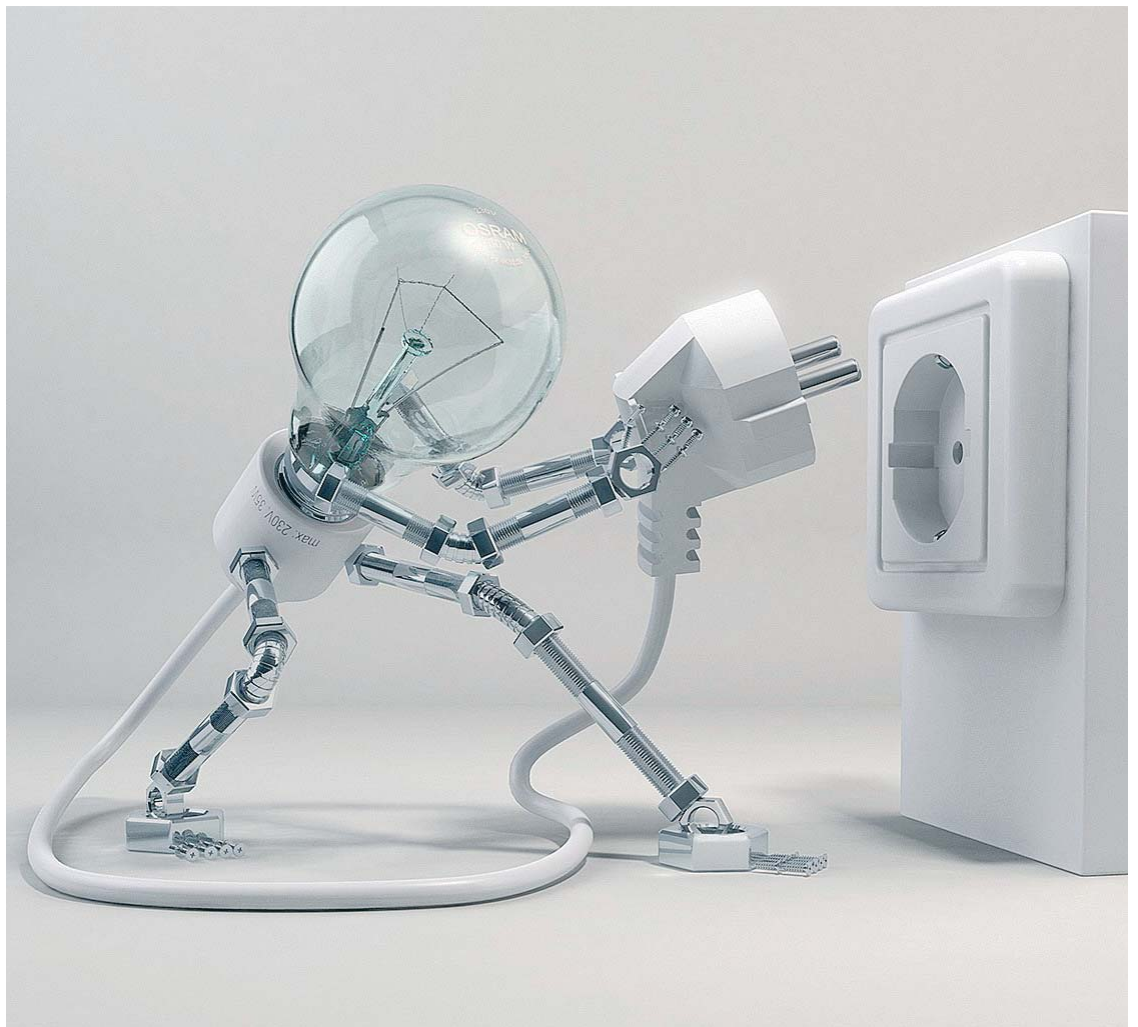
Mēs noskaidrojām, ka Rīgā problēmas ar elektrību nav tikai Dainai vien. Tā ir daudzu Rīgas centra namu nelaime.

– Centra dzīvojamās ēkās saglabājusies morāli un tehniski novecojuši instalācija, – pastāstīja *Latvenergo* preses sekretārs **Andris Siksnis**. – Tā nodrošina 3x220 voltu spriegumu. Tāpēc arī mūsu kompānijai nākas māju pieslēgšanai pie kopējās energoapgādes sistēmas izmantot veco triju vadu elektrotīklu.

Speciālists atzīst, ka tāds pieslēgums neatbilst cilvēku augošajām vajadzībām. Skaidra lieta, katram rīdziniekam taču ir ledusskapis un televizors, mikroviļņu krāsns un elektriskā tējkanna. Mēs veikli ieslēdzam reizē vairākus elektroaparātus un pēc tam brīnāmies, ka izdeg drošinātāji, kuru uzdevums ir sargāt mūs un visu māju no ugunsnelaimes.

Mēs gan iebildām *Latvenergo* pārstāvim, ka Daina nepavisam negrasās gludināt veļu pie televizora, reizē mazgājot bērnu drēbītes un gatavojot pusdienas uz elektriskās plīti. Viņa vienkārši vēlas, lai ik reizes, kad ieslēdzas ledusskapis, dzīvoklī nenodzistu gaisma. Kāpēc tā notiek un ko Dainai darīt?

– Varbūt jūsu lasītājas mājā, tāpat kā daudzās citās vecajās ēkās, elektrība ievilkta pagājušā gadsimta sākumā, kad strāvu lietoja tikai apgaismojumam, – pacietīgi skaidroja **Andris Siksnis**. – Tolaik mājām pilnīgi

pietika ar 3x220 voltu pieslēgumu. Mūsdienīgu mājokli tiek pieslēgti sistēmai ar 380 voltu spriegumu, tāpēc arī cilvēki var reizē lietot vairākus sadzīves aparātus. Turklāt, ja ir šāds novecojis triju vadu pieslēgums, nav iespējams pareizi iezemēt tehniku, tātad tas nekādā gadījumā neatbilst drošības tehnikas prasībām.

Pašdarbība var beigties ar ugunsgrēku!

Pamatīgi nobiedējis jūsu korespondenti, **Andris Siksnis** paziņoja, ka Dainas un *Latvenergo* vēlmes daļēji sakrīt. Saskaņā ar ES prasībām elektroinstalācija vecajās mājās nekavējoties jānomaina ar jaunu, kas atbilst 400/230 voltu spriegumam. Tiesa, pagaidām valsts nesoda mājokļu īpašniekus, kuri izmanto bīstamu pieslēgumu, bet šiem cilvēkiem ir jāsamierinās ar to, ka maksimālais strāvas stiprums viņu tīklā nekad nepārsniegs 10 ampērus.

Kas attiecas uz tādiem dzīvokļu īpašniekiem un īpašniekiem kā Daina, kuriem apnikusi dzīvošana gaisma un tas, ka elektroaparāti patvaļīgi izslēdzas, viņiem ir izeja: šodien pat viņi var pasūtīt uzņēmumā *Latvenergo*

mājas pieslēgšanu pie mūsdienīga elektotīkla. Bet Dainas bažas ir pamatotas – par jaunas instalācijas ierīkošanu maksāt nākas pašiem iedzīvotājiem.

– Ja cilvēki ir tam gatavi, viņiem par savu nodomu jāinformē namu pārvalde un jāsaņem tās piekrišana. Pēc tam dzīvokļu īpašniekiem un nama pārvaldniekam jānovērtē, kāds būs mājas kopējais elektrības patēriņš pēc renovācijas, un jāieraksta tas iesniegumā *AS Sadales tīkls* reģionālajai nodaļai, kur iedzīvotāji pēc tam saņems tehniskos nosacījumus elektotīklu nomainīšanas projekta izstrādei, – paskaidroja **Andris Siksnis**. – Un tad vēl vajadzēs sameklēt projektētāju un samaksāt viņam par darbu.

Pēc mūsu lūguma *AS Sadales tīkls* darbinieki ielūkojās datu bāzē un pavēstīja, ka mājā, kur dzīvo Daina, nosacījumus tehniskā projekta izstrādei jau saņēmuši divi dzīvokļu īpašnieki.

– Tas vienkāršos uzdevumu jūsu lasītājai, jo viņa maksu par projekta izstrādi un renovāciju varēs dalīt ar kaimiņiem, – uzskata *AS Sadales tīkls* darbinieki.

Kad projekts būs gatavs, iedzīvotājus atkal uzaicinās uz *Latve-*

nergo. Tur viņiem vajadzēs noslēgt līgumu par jauno pieslēgumu un samaksāt par darbu saskaņā ar uzņēmuma cenrādi. Visu pārējo sola izdarīt *Latvenergo*. Uzņēmums veiks visus vajadzīgos darbus, nomainīs elektroinstalāciju un uzstādīs jaunus skaitītājus. Bet instalāciju dzīvokļos nāksies mainīt par papildu samaksu.

Redakcijas piebilde

Neskaidrs paliek pats svarīgākais šā jautājuma aspekts. Daina saņēma no Rīgas domes sociālā dzīvokļa orderi. Dzīvoklis joprojām pieder pašvaldībai, Daina ir tikai īrniece. Sieviete nav jāiegulda nauda municipālā dzīvokļa kapitālajā remontā vai pārbūvē. Gluži pretēji, tieši domes pienākums ir iespējami ātrāk nomainīt bīstamo un normām neatbilstošu instalāciju. Lai panāktu, ka šis darbs tiek veikts, iesakām lasītājai vērsties ar rakstiskiem iesniegumiem Rīgas domes Labklājības departamentā, Komunālajā departamentā un Īpašuma departamentā, kā arī Rīgas pilsētas Īres valdē. Pamatojoties uz šo iestāžu rakstiskajām atbildēm, Daina vai nu panāks vēlamu, vai arī gūs iespēju vērsties tiesā. **K**

KUR PAZUDUŠAS KVĪTĪM DOMĀTĀS KASTĪTES?

✉ „Agrāk pie katras mājas Imantā bija īpaša kastīte, kur iemest kvītis ar ūdens skaitītāja rādījumiem, bet tagad tās ir pazudušas. Cilvēkiem nākas iet uz savu namu pārvaldes filiāli, jo kvītis pieņem tikai tur. Tas ir ļoti grūti izdarāms. Noņemt rādījumus var tikai dažas dienas mēnesī, daudzi cilvēki reizē cenšas samaksāt par dzīvokli, pie namu pārvaldes kases veidojas rinda. Mūsu filiāles telpas ir ļoti šauras, smacīgas, sirmgalvjiem nav kur apsēties. Kāpēc nevarētu atkal visām mājām sagādāt kastītes skaitītāju rādījumu savākšanai? Tad cilvēki bariem negāztos uz namu pārvaldi, tur pazustu rindas, un visiem būtu labi!”

Aptaujājām vairāku Pārdaugavas namu pārvalžu darbiniekus. Viņi piekrīt: jaunā sistēma nav ērta ne iedzīvotājiem, ne kasieriem. Bet neko tur nevar līdzēt: kastītes ūdens skaitītāju rādījumu savākšanai, kas agrāk bija pie katras mājas, ir kļuvušas par vandāļu upuriem. Huligāni tās lauza, meta iekšā degošus sērkokoņus. Kvītis pazuda vai sadega, bet no tā cieta visa māja. Sakarā ar to tika pieņemts lēmums novietot kastītes namu pārvalžu telpās, kur tās tiek uzraudzītas.

Taču apsaimniekojošās organizācijas ir gatavas šo jautājumu risināt ar katru māju individuāli. Ja daudzstāvu namā ir izveidota dzīvokļu īpašnieku biedrība un ievēlēts mājas vecākais, iedzīvotāji uz savu atbildību var uzstādīt kastīti. Svarīgi tikai, lai mājā būtu cilvēks, kas savāc kvītis un atbild par to drošību. **K**

KAS NOREGULĒS SILTUMMEZGLU?

✉ „Dzīvoju deviņstāvu mājas pirmajā stāvā. Tieši zem mana dzīvokļa atrodas siltummezgls, par kura uzstādīšanu maksājam jau daudzus gadus. Nezinu, ko tādu sevišķu dod šis siltummezgls, bet man no tā nav miera ne dienu, ne nakti, jo pagrabā bez apstājas monotoni dūc sūknis. Lai kur būtu vērsusies šajā jautājumā, jēgas nekādas!”

Visbiežāk siltummezglā ir divi sūkņi: viens – apkurei, otrs – karstajam ūdenim. Ja sūkņi darbojas ar troksni, tas liecina par bojājumiem sistēmā. Jūsu namu pārvaldei vai nu vajadzētu būt līgumam ar uzņēmumu ignorē, varat vērsties Sabiedrības veselības aģentūras rajona nodaļā, kuras darbinieki veiks jūsu dzīvoklī trokšņa līmeņa mērījumus.

mu Rīgas siltums par siltumapgādes sistēmas apkopi, vai arī jārūpējas par iekārtu pašai. Iesakām rakstiski vērsties namu pārvaldē ar lūgumu veikt sistēmas apsekošanu un novērst traucējumus. Problēmu var atrisināt ar siltummezgla vienkāršu noregulēšanu.

Ja namu pārvalde jūsu iesniegumu ignorē, varat vērsties Sabiedrības veselības aģentūras rajona nodaļā, kuras darbinieki veiks jūsu dzīvoklī trokšņa līmeņa mērījumus.

Saņemot rakstisku atbildi no namu pārvaldes un sanitārās komisijas, jūs uzzināsiet, vai trokšņa līmenis jūsu dzīvoklī pārsniedz normu un kas darāms tālāk. **K**

KUR MEKLĒT ZEMNIEKU TIRDZIŅUS?

✉ „Jūs rakstijāt, ka Rīgā atvērs jaunus zemnieku tirdziņus. Izlasījuši avīzē informāciju, devāmies uz Čiekurkalna tirgu, kur tiešām nopirkām daudz svaigu un garšīgu produktu. Taču ik reizes braukt no sava guļamrajona tik tālu mums būtu sarežģīti. Vai nepateiksīt, kur vēl var meklēt zaļos tirdziņus?”

Kurzemes rajonā mums pavēstīja, ka jauns zemnieku tirdziņš sācis darboties tieši blakus izpild-

direkcijas ēkai Dārziema ielā 26. Tas būs atvērts katru ceturtdienu no plkst. 10.00 līdz 18.00. Tirdziņš

Anņīgmuižas bulvārī darbojas svētdienās no 10.00 līdz 16.00. Izbraukuma tirdzniecības vietas atrodas arī Parādes un Plēksnes ielas stūrī, Kurzemes prospektā 130, Stūrmaņu ielā 19, Cementa ielā 12 un iepretim Slokas ielas 161. namam.

Vidzemes priekšpilsētā zaļais tirdziņš atvērts Juglas ielā 15. Tas darbosies sestdienās, pie letēm stāvēs paši zemnieki. Tāds pats tirdziņš februārī tika atvērts Murjāņu ielā 91, tas darbojas ceturtdienās no plkst. 9.00 līdz preču pilnīgai izpārdošanai. **K**

✉ RAKSTIET ✉ MUMS ✉

Gaidām jūsu jautājumus. Mūs interesē jūsu idejas un ieteikumi. Izskatīsim rīdzinieku sūdzības un centīsimies palīdzēt ar padomu grūtās situācijās. Rīgas domes deputāti, departamentu pārstāvji, pieredzējuši juristi, lielo komunālo uzņēmumu vadītāji – viņi visi ir gatavi sniegt jums atbildes laikrakstā „Darīsim kopā!”. Rakstiet! Mēs allaž būsim jūsu pusē. Redakcijas adrese: Rīga, Nometņu iela 9 – 7, LV-1048; tālr. 20370208. Jautājumus var sūtīt arī pa elektronisko pastu: info@kopaa.lv

VĒLAMIES PATEIKT PALDIES!

✉ „Iepriekšējā numurā jūs publicējāt vēstuli par strādniekiem haltūristiem, kuri mainīja ūdensapgādes sistēmu Birzes ielā 40. Vēlamies precīzēt: esam pateicīgi par palīdzību nevis namu pārvaldei “Kurzesmes namu apsaimniekotājs”, kā rakstīts avīzē, bet gan personiski šā uzņēmuma vadītājam Igoram Trubko!”
Inna Sajenko

KĀ DALĪT DZĪVOKLI AR BIJUŠO SIEVU?

✉ „Man pieder četrstābu dzīvoklis. Kopā ar mani dzīvo bijusī sieva un divi pieaugušie bērni. Neviena no viņiem nemaksā par komunālajiem pakalpojumiem un mājas uzturēšanu, nemaz nerunājot par dzīvokļa remontu. Sarunu un pierunāšanas laiks ir beidzies. Esmu nolēmis dzīvokli pārdot un nopirkt citu, mazāku. Vai drīkstu to darīt bez visu dzīvokļa iemītnieku piekrišanas? Pastāstiet, kā iespējams atrisināt šo problēmu.”

Pārdot vai apmainīt dzīvokli jūs varat tikai ar visu ģimenes locekļu rakstisku piekrišanu. Jūsu gadījumā ģimenes locekļi ir tikai bērni. Saskaņā ar likumu „Par dzīvokļa īpašumu” jūsu bijusī dzīvesbiedre šo statusu ir zaudējusi. Dzīvokļa lietošanas tiesības viņai saglabājas tikai tad, ja ir attiecīga vienošanās ar dzīvokļa īpašnieku.

Vēl vairāk, šķiršanās vai laulības atzīšana par neesošu dod tiesības dzīvokļa īpašniekam prasīt bijušā laulātā dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu, ja vien dzīvoklis nav bijis laulāto kopīga manta.

Tālāk jums ir divi problēmas risināšanas varianti. Ja jūs esat ar mieru arī turpmāk dzīvot kopā ar radniekiem un vienīgā problēma ir tā, ka viņi nemaksā par dzīvokli, rakstiski piedāvājiet bijušajai dzīvesbiedrei noslēgt ar jums dzīvojamo telpu īres līgumu. Ja viņa atteiksies, varēsiet doties uz tiesu ar prasību par viņas piespiedu izlikšanu no dzīvokļa.

Ja neizdodas ar bērniem vienoties par viņu dalību rēķinu samaksāšanā, jūs varat rakstiski vērsties namu pārvaldē ar lūgumu sadalīt personisko rēķinu uz dzīvokļa iemītniekiem. Visdrīzāk jau jums atteiks, bet tas dos iespēju pamatot jūsu prasību tiesai šajā jautājumā. Vienīgi jums vismaz mēnesi iepriekš ar ierakstītu vēstuli jābrīdina bērni par nodomu ar viņiem tiesāties. Varbūt ar to vien pietiks, lai radi attaptos.

Savukārt, ja jūs šādu kopā dzīvošanu principā uzskatāt par neiespējamu, uzreiz iesniedziet tiesā prasību par visu dzīvokli iemītnāto personu piespiedu izlikšanu. Tiesā jums vajadzēs pierādīt, ka bijusī dzīvesbiedre un bērni nepilda likumā „Par dzīvokļa īpašumu” noteiktos pienākumus – nepiedalās ar mājas uzturēšanu un ekspluatāciju saistīto izdevumu segšanā, kā arī komunālo maksājumu kārtošanā. Tikai viena lieta: lai pareizi uzrakstītu iesniegumu tiesai, jums būs vajadzīga jurista palīdzība. **K**

SIA “Megapols”
Ātri un kvalitatīvi iznīcinām:
Deratizācija: peles, žurkas.
Dezinsekcija: lidojoši, rāpojoši kukaiņi (mušas, blusas, blaktis, prusaki).

Piedāvājam veikt vienreizējas apstrādes vai slēgt gada līgumu. Darbus veic pieredzējuši, licenzēti speciālisti klientam pieņemamā laikā.

Bezmaksas konsultācijas pa tālruni:
67326732, 67326733, 28221935

SANTEHNISKIE DARBI
SKAITĪTĀJI

- Pārbaude
- Apmaiņa
- Uzstādīšana

ĀRTI, KVALITĀTĪVI VISOS RAJONOS

29247636
67279640

SIA “RONBAKS”

PAVASARA RŪPES

Pienācis laiks pārstādīt istabas puķes. Mēs pamācīsim, kā to pareizi darīt!

Beidzot klāt ir ilgi gaidītais pavasaris! Istabas augiem pavasarī sākas augšanas un ziedēšanas posms, bet puķu saimniekiem – rūpju un raīžu laiks, jo tieši patlaban ir īstais brīdis palutināt savus zaļos draugus. Atliek tikai pāris nedēļas nokavēt, un būs jau par vēlu augus pārstādīt, jo tie sāks ziedēt, bet ziedēšanas laikā pārstādīšana nav vēlama.

Apgrīšana

Pirmais, kas jāizdara pavasarī, – augi rūpīgi jāapskata, lai pārlicinātos, vai dažus no tiem nevajag apgriezti. Ja ziemā tiem izauguši tievi un vāji dzinumi, apgrieziet tos bez žēlastības.

Apgrīzami ir arī „treknie” dzinumi. Tie neveidojas visiem augiem, tieksme dzīt šādus dzinumus ir dažiem krūmveidīgajiem (piemēram, citronkokam un citiem citrusaugiem, mirtēm, fikusiem, bugenvilejām utt.).

„Treknie” dzinumi atšķiras no pārējiem: tie ir resnāki, taisnāki, dažiem augiem uz tiem mēdz būt ērkšķi (citronkoki, bugenvilejas). Šie dzinumi parasti atņem augam daudz spēka, negribīgi zaro, nezied, bojā ārējo izskatu. Labāk tos uzreiz nogriezt, pirms tie novājinājuši pārējos dzinumus.

Daži augi, īpaši lakstaugi, ziemā bieži vien izstīdz, nomet lapas un neizskatās dekoratīvi. Tādus dzinumus labāk ir apgriezt, atstājot 4–6 mezgliņus (snaudošus pumpurus). Pēc kāda laika pumpuri sāks plaukt, un kailais dzinums pārvērtīsies par kupli zaļojošu zaru.

Reizēm dzinumā atdzīvojas tikai viens (pats augšējais) pumpurs. Ja jūs vēlaties, lai uz dzinuma veidotos vairāk par vienu zaru, noraujiet šo pumpuru, tad pēc kāda laika atdzīvosies zemāk novietotie. Tātad jūsu spēkos ir panākt, lai augs sazarotu, nevis vienkārši atjaunotu dzinumu.

Pavasārī ir īstais laiks apgriezt arī vītēnaugus (pasifloras, efejas, scindapšus utt.). Pasifloru apgriež diezgan stipri, uz katra dzinuma atstājot tikai 6–8 mezgliņus. Šis augs ļoti labvēlīgi reaģē uz apgrīšanu, un drīz vien jums būs skaists sakuplojis augs.

Efejām un scindapšiem nogrieztajā vietā bieži vien aug tikai viens dzinums, tāpēc ieteicams apgriezt tieši kailos, daudz lapu zaudējušos dzinumus.

Pārstādīšana

Nevajag pārstādīt visus augus pēc kārtas. Neuztveriet burtiski grāmatu ieteikumus, kur rakstīts: „pavasārī

pārstādīt”. Lielākoties autori ar to grib pateikt, ka vajadzības gadījumā augu vēlams pārstādīt tieši pavasarī, jo pavasaris ir labākais laiks augu pārstādīšanai. Bet tas nepavisam nenozīmē, ka visi augi katru pavasari ir jāpārstāda.

Vispirms izpētiet, vai augam tiešām vajadzīga pārstādīšana. Ja augs nav bieži jālaista (ne biežāk kā ik pēc trim dienām), ja tā virszemes daļa nav lielāka par podu un pods nav pilnībā piesakņots, augu nav nepieciešams pārstādīt, pietiks to tikai piebarot.

Ja augu arī pēc apgrīšanas nepieciešams bieži laistīt, tad tam pods visdrīzāk jau kļuvis par mazu. Paceliet podu un apskatiet drenāžas caurumus: ja pa tiem lien laukā saknes, augs ir jāpārstāda. Ja saknes nav redzamas, bet augs pārāk bieži ir jālaista, arī tad to nepieciešams pārstādīt.

Ja, izņēmuši sakņu un zemes pikū no poda, redzat, ka saknes cieši savijušās kamolā, pirms likšanas jaunā podā vēlams pikā izdarīt garenskiskus sānu iegriezumus, tas veicinās jaunu sānu sakņu veidošanos, citādi sakņu kamols var neattīstīties un pat var sākt pūt. Lai cik briesmīga sākotnēji liktos šī procedūra, augiem ar pāraugušu sakņu sistēmu tā ir vienkārši nepieciešama.

levērojam noteikumus!

Pārstādot telpaugus, vajadzētu ievērot šādus noteikumus:

■ jaunā poda diametram nevajadzētu pārsniegt iepriekšējā poda diametru par vairāk nekā 10–20%. Ja augs atradies, piemēram, 20 centimetru podā, jaunā poda diametram

nevajadzētu būt lielākam par 25 centimetriem. Var gadīties, ka vasaras vidū jaunais pods augam jau būs kļuvis par mazu, bet labāk augu pārstādīt vairākas reizes gadā, nekā lemt bojāejai, ievietojot pārāk lielā podā.

Tādu dekoratīvo augu, kas normāli reaģē uz pārstādīšanu no maza poda uzreiz lielā, nav daudz. Tie ir augi, kam ļoti ātri attīstās sakņu sistēma un kuriem nav īpaši svarīgi,

var izmantot keramzītu (sīkajiem augiem – smalku, lielajiem – rupju), perlītu, vermikulītu, kokogles vai putuplasta gabaliņus, vai arī vienkārši oļus (abi pēdējie varianti ir mazāk ieteicami);

■ zemes maisījumam jābūt pareizam, jāsaturs visi attiecīgā veida augam nepieciešamie komponenti;

■ nekad nelieciet svaigi pārstādītus augus saulē un nemēslojiet tos! Pārstādot (pat pārvietojot augu kopā ar visu iepriekšējo zemes pikū) vienmēr tiek

lojums var tikai apdedzināt ataug sākušos sakņu matiņus, un tad augs sāks slimot;

■ pēc pārstādīšanas augs vairākas reizes jāaplaista (ar aptuveni piecu minūšu intervālu), līdz poda paliktņi parādās ūdens. Piecpadsmit minūtes pēc pēdējās laistīšanas ūdens paliekas no paliktņa jāizlej. Ūdenim jābūt vienu divus grādus siltākam par istabas temperatūru (laistīšanai nostādītajā ūdenī ielejiet dažas lāses karsta ūdens).

Piebarošana

Piebaro tikai tos augus, kuri pēdējo divu mēnešu laikā nav pārstādīti. Nebarojiet augu, kad tas neaug: piebarot vajag tikai tos augus, kuri jau sākuši dzīt jaunas atvases!

Piebarošanai var izmantot dažādas gatavo mēslojumu variantus tādā koncentrācijā, kāda norādīta uz iepakojuma (izņēmums ir palmas, papardes, selaginellas, orhidejas – tām mēslojuma koncentrācijai jābūt uz pusi mazāka, nekā norādīts uz iepakojuma).

Dekoratīvajiem lapaugiem (piemēram, fikusiem, filodendroniem, scindapšiem, palmām, papardēm, efejām) labus rezultātus dod piebarošana ar slāpekļa mēslojumu. Augus var mēsloņt gan ar tradicionālo metodi (caur saknēm), gan reizi vienā divās nedēļās apirasinot lapas ar urīnvielas šķīdumu (1 grams urīnvielas uz litru ūdens). Ja izraudzīts otrais variants, tad zeme podā vairs nav jāmēslo.

Izvēloties mēslojumu ziedošiem augiem, akcents jāliek uz fosfātiem. Ir daudz kompleksā mēslojuma variantu ziedošiem telpaugiem, un arī šajā gadījumā var mēsloņt gan ar vienu, gan otru paņēmienu.

Daudzi puķkopji tagad priekšroku dod augu mēslošanai katrā laistīšanas reizē, lietojot daudz mazākas (aptuveni četras reizes) koncentrācijas mēslojumu, nekā norādīts uz iepakojuma. Tātad šai gadījumā ik reizes augus laista ar vāju mēslojuma šķīdumu. Vienīgais, kas jāiegaumē: nekādā gadījumā nedrīkst mēsloņt pārkaltnus augus! Ja starp laistīšanas reizēm izžuvusi tikai zemes virskārta, tad šo paņēmienu drīkst lietot. Ja zeme visā podā ir pārkaltna, tā vispirms jāaplaista ar tīru ūdeni, bet mēslojumu var dot tikai pēc kāda laika. **K**

vai saknēm gaiss piekļūst vai ne (tādas ir difenbahijas, monsteras, scindapši un daži citi augi). Pārējiem augiem pārstādīšana pārāk lielā podā var tikai kaitēt, tie pat var iet bojā;

■ laba drenāža. Podam ne tikai jābūt ar normāliem drenāžas caurumiem liekā ūdens novadīšanai, bet arī aptuveni ceturtdaļas augstumā aizpildītam ar drenāžas materiālu. Par drenāžas materiālu

bojāti sakņu matiņi, un augam vajadzīga aptuveni divas nedēļas to atjaunošanai. Vecās (ar acīm saskatāmās) saknes kalpo tikai par „transportu” ūdens un barības vielu piegādei, bet pašas nepiedalās to iegūšanā. Barības vielas un ūdeni uzsūc sīkie un trauslie sakņu matiņi, kas ar neapbruņotu aci tikpat kā nav saskatāmi. Pārstādīšanas laikā tie tiek bojāti, un augs kādu laiku nevar normāli uzsūkt barības vielas. Tāpēc šajā laikā dotais mēs-